

KOVA

KOVOJ TU ĮGYSI SAVO KLESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRSAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 24

Philadelphia, Pa. 12 Birželio (June) 1908 m.

Metai IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Socialistų Partijos platforma 1908 metais.

MERIKOS Socialistų Partija visuomeniškame susivažiavime (Chicagoje nuo 10 iki 18 geg.) studama į rinkimų agitaciją 1908 m., išnaujo perstato save žmonėms, kaip darbininkų klesos partiją, ir kaip tokia atsišaukia į Jungtinių Valst. darbininkus ir visus piliečius, kurie tik prijaučia tam dideliui ir teisingam darbininkų reikalui, kad ją remtų.

Mūsų šiuo laiku esame viduje vieno tų pramonės nupulimų, ką laikas nuo laiko paralyžiuoja šalies gyvenimą. Po taip labai giriamos mūsų šalies gerovės užėjo visuotinas vargas. Dirbtuvės ir kasyklos uždarytos, darbo nėra ir milijonai žmonių, pasiryžusių, norinčių ir galinčių aprūpinti visuomenę su visais gyvenimo pragumais ir smagumais, yra priversti

dykauti ir mirti badu. Per trumpą laiką trustai ir monopolijos pasiekė didelį ir pasibaisėtiną išsiplėtojamą. Jie gali įgyti galybę diktuoti mums sąlygas, kuriose mums bus leista gyventi. Trustai padeda kainas ant mūsų duonos, mėsos ir cukraus, ant mūsų anglių, aliejaus ir drapanų, ant mūsų žaliosios medegos ir mašinerijų, ant visų gyvenimo pragumų, ir net kainą ant mūsų grabų.

Valdančioji klesa, naudodamasi šiuo beviltingu darbininkų padėjimu, vėl smarkiai puolėsi naikinti organizuotą darbininkų judėjimą. Aukščiausieji šalies teismai paskutiniaisiais metais leido nusprendimą po nusprendimo, atimdami darbininkams teises, kurias jie iškovojo per šimtą metų kovodami. Pasistengimas išnaikinti Vakarų Kalnakasių Federaciją, nors sumuštas organizuotų darbininkų ir socialistų judė-

jimo solidariškumu, parodė, kaip yra toli siekiantis ir nesąžiniškas valdančiųjų galybių suokalbis prieš darbininkų organizacijas.

Stengdamiesi atimti kalnakasių vadovų gyvastis, suokalbinkai sulaužė valstybės teises ir konstituciją teip, kaip retai atsitinka net tokioje šalyje, kaip Jungtinės Valstybės, visiškai valdomoje pelno jieskotojų.

Jungt. Valst. kongresas pasirodė darbininkų reikalų niekintoju teip aiškiai ir neklystančiai, kaip ir kitos valdžios šakos: įstatymų leidimas, ko nuolatos darbininkų organizacijos prašė, liko atmesta; neganėtina įstatymleidyste, matomai jų naudon atsukta, buvo teip iškraipyta, kad kenkė tiems, kurių naudai buvo teikiama. Jungtinių Valstybių darbininkai negali jokios ganėtinios gyduolės nuo savo skriaudų laukti iš dabartinės viešpataujančios klesos, arba viešpataujančių partijų.

Kol mažam ypatų skaitliui bus leista vartoti bendrą šalies turtą jų ypatingai naudai, konkuruojant vienam su kitu ir išnaudojant jų pačių draugus, tol pramonės kriziai—bedarbės po tųjų pertraukų vis atsikartos. Jokios vaikščiojančių pinigų reformos arba kiti įstatymleidystės žinksniai negali padaryt to, kad būtų išvengta šita fatališka anarchiškos išdirbystės sistemos pasekmė. Kolei šalies turtų išdirbystė paremta ant ypatingos konkurencijos (lenktynių), tolei baisi kova šitos konkurencijos neišvengtinai ves prie susijungimų ir trustų. Nė jokia daugybė valdžios padavadijimų arba suvaržančių įstatymų nesulaikys gamtišką dabartinės pramonės išsiplėtojimo bėgį.

Kol tik mūsų teismai, įstatymleidystės ir pildomiejie viršininkai pasiliks viešpataujančių klesų ir jų agentų rankose, tolei mūsų valdžia bus pavartota naudai tų klesų prieš darbininkus. Politiškos partijos yra tik išreiškimas ekonomiškų klesos reikalų. Republikonų, demokratų ir teip vadinamos «nepriklausomosios» partijos ir visos kitos ne socialistų partijos yra aprūpinamos pinigais, valdomos ir prižiurimos visokių viešpataujančios klesos grupų atstovų. Užlaikyme klesinės valstybės abidvi partijos — ir republikonų, ir demokratų yra lygiai kaltos.

Republikonų partija kontroliavo (užžiūrėjo) šalies valdžią ir stačiai ant jos puola atsakomybė už šitą blygybę. Demokratų partija, nors jos pačios politiškas silpnumas paliuosuoja ją nuo stačios atsakomybės, pasirodė, jog lygiai patarnauja kapitalistų klesos reikalams, kada ir kur tiktai ji turi galybę.

Senovės vergų savininkų aristokratiją Pietuose, kuri buvo kaip ir nugarkaulis Demokratų Partijos, išstumė kudiškių vergijos plutokratija. Dideliuose mūsų šalies miestuose demokratų partija yra susijungus su kriminališku elementu arba su Republikonų Partija ir išvien palaiko turtingųjų klesų reikalus. Visokių «reformų» (permainų) šalninkų judėjimas ir partijos, kurios išdygo per kelerius paskutinius metus, yra tik negrabus išreiškimas plačiai išsiplėtojusio žmonių nepasikakinimo su dabartine išnaudojimo ir vagystės sistema. Toks judėjimas nėra paremtas ant aiškaus supratimo istoriško civi-

lizacijos išsiplėtojimo ir ekonomiškų bei politiškų mūsų laikų reikalavimų. Jam lemta pražuti, kaip praecityje pražuvo daugybė vidurinės klesos reformų judėjimų.

MOTERŲ KLAUSIMAS.*)

III. Buržuazijos moterų judėjimas.

Moterų judėjimo priešai labai piktinasi, kad jos veržiasi iš keturių buto sienų į platesnį pasaulį, jieskodamos darbo ir politiškų teisių. Jie sako, moteries vienintelis pašaukimas esąs tapti pati ir motina, o kas viršaus to, tai turį palikti vyrų rankose. Vienok teip kalbėdami tie žmonės, visai nepasirūpina ištirti gyvenimo reikalavimų ir pirmiausia, neišaiškina, ar gali kiekviena moteris išpildyti taji savo pašaukimą? O jeigu ne, tai kas tokioms pradėt.

Statistika parodo, kad didžiausiose civilizacijos šalyse moteriškoji lytis yra skaitlingesnė už vyriškąją: 1000 čini vyrų pareina maž-daug 1007, o kai-kur net 1092 moters**). Taigi prie kiekvieno tūkstančio moterų yra 7 iki 92 moterų, kurioms nepritenka vyrų. Suprantama, šitas išvedimas reikalauja da didelio pataisymo. mums ne tiek svarbu žinoti apskritus abiejų lyčių skaitlius, kiek ypatų tam tikro amžiaus, moterų ir vyrų, kurie gali gyventi jungtuvėse (moterystėje). Taigi turime atmet visus nepilnamečius. Be to, reikia paimti atidžion, jogei ir suaugusieji ne visokiame amžiuje teka ir veda; senesni per 45 m. vyrai ir moters — per 40 m. jau paprastai nebetinka tam tikslui, o jaunesni negu 25 metų vaikinai ir nesulaukusios 20 m. merginos teip pat retai testoja į jungtuves. Tokiu būdu, turime sulyginti skaitlių vyrų nuo 25—45 m. su moterų 20—40 m. amžiaus. Rezultatas, kurį iš to apturime, parodo da didesnį perviršijimą moterų skaitlingumo, butent: įvairiose šalyse jų pripuola 1069 iki 1167 į 1000 vyrų. Darbininkų klesoje skirtumas lyčių skaitliuose nėra teip didelis, todėli juo didesnis jisai turi būti aukštesnėse klesose.

Iš to matyt, kad daugeliui buržuazijos moterų yra uždarytos durys į «moterystės stoną» jau vien dėl vyrų stokos. Tečiaus ir tosių, kurioms užtektų vyrų, ne visos juos turi.

Dangelis vyrų visai neveda, kadangi neišsigali užlaikyt šeimos; kiti neima pačios iki 35—40 metų, kol užtektinai neprasi gyvena. Bet nemažai raudasi ir tokių, kurie bevelija jaunikiams palikt, kad ir turtingi. Kam esą išsižadėti savo laisvės, kuri duoda tiek pasilinksminimų jaunam žmogui, ir užsidėt ant savęs naštą visokių rūpesčių, kurie surišti su šeimos gyvenimu, kad nevedęs būdamas teip pat gali užganėdinti savo «meilės» geismus; juk yra tam tikslui moters iš žemesnių liaudies sluogsnų, daugiausiai darbininkų dukters, bado priverstos pardavinėt save už pinigus... Palinkimas į šeimos gyvenimą per tai vis labiau mažta pas buržuazijos vyrus ir nematyt, kad tai pasibaigtų artimoje ateityje, greičiausiai — atbulai.

Dabartinėje draugijoje nesulyginamai sparčiaus auga ypotos reikalavimai, negu jie galima pakakint. Ypač tai matosi viduriniuose buržuazijos sluogsnuose, kuriuose papročiai gyvenimo neišpasakytai brangsta iš metų į metus, o pelnas senka, nes vis didesnė jo dalį paglemžia kapitalo milžinai. Vidutiniai sluogsniai įra. Ne dyvai tat, jei vis tankiaus prisieina buržujui jieskoti išsigelbėjimo nuo bankruto jungtuvėse su turtinga motere; jungtuvės iš apsirovavimo, kaip pinigiškas «biznis», darosi paprastu atsitikimu, labiau paprastu negu, buvo kada nors. Iš to atžvilgio dideliai ski-

*) Žiūr. „Kovas“ N 18 š. m.

**) Žinias imu iš Lili Braun knygos: „Moterų klausimas“.

riasi buržuazija nuo proletarijato. Darbininkas ima pačią ne dėl jos kraičio; jos darbo spēka esti jam geriausia dalia. Todėlei mergina darbininkė palyginamai greičiau ir lengviau išteka, negu turtingųjų klesų moters. Bet vyrui iš buržuazijos šiandien nepigu atitekti aukso kalnus pačios kraityje, kadangi jos tėvai išdeda visą turta pabrangusiam sūnų išauklėjimui, palikdami dukterims vis menkesnes dalis; iš tos priežasties ištekėti joms kas kartas darosi sunkiausias.

Prie neištekėjusių merginų pridėkime našles ir persiskyrusias su vyrais, tai pamatysime, kad buržuazijoje palieka žymus skaitlius moterų, ne už vyro esančių. Iš ko gi gyvenanti, kurios neturi turtingų tėvų arba savo kapitalo? — Žinoma, tiksliai iš ypatingo uždarbio. Vienok ne jos tiksliai vienos stoja į darbą.

Tėmyjama, kad ir ištekėjusios moteriškės, pačios, eina jieškotų profesijonalinio darbo. Prie to jas verčia linosas laikas, atliekamas nuo namų triūso. Garo krosnys, elektrikos šviesa, centralinis kūrenimas, garo skalbyklos — vis tai atstoja begales darbų, kuriuos kitados turėdavo atlikti šeimininkės; o mokyklos ir vieši sodnai vaikams paliuosuoja jas nuo daugelio auklėtojos pareigų. Tai yra faktas, kurį galime peikti arba girti, bet jisai daro vis didesnę įtaką ir šeimynos gyvenimą. Neužimtos namuose moters turi gi kur nors padėti savo spēkas — pasilinksminimuose arba naudingame darbe.

Geresnės jų imasi už darbo. Iš pradžių atranda jį labdariaiškume, bet labiau išsilavinusios pasišvenčia rimtesniam visuomenės tarnavimui, o pagalios didžiama apsirenka sau nuolatinį užsiėmimą kokioje nors profesijoje.

Tokiu būdu buržuaziškos merginos ir moters per viena kitą smelkiasi į įvairias tarnystes, į vadinamasias liberališkas profesijas (daktarų, advokatų ir k.), į augštesnes mokyklas ir tt., kur jas priima; tenai į kiekvieną vietą randasi dešimtys ir šimtai kandidačių, kol galų gale jos neužkariauja didžiumą vietų arba net visai neišgrūdžia vyriškuosius konkurentus iš tų jų profesijų. Teip, kai kuriose šalyse jų absoliutiška didžiama užima mokytojų vietas, jų yra didžiama ligonių priežiūros įstaigose, daug randasi krasos ir telegrafo tarnystėje, dirba laikraščiuose, gydo ligonius, gina bylas teismuose, tarnauja notarijais (rejentais). O Amerikoje kai kurios valstybės leidžia jas ir į kariumenės valdininkų vietas, būtent, kariumenės gydytojų.

Tat galima sakyti, laisviausiose šalyse nėra beveik tokios profesijos, kurioje nedirbtų moters.

Tečiau toksai antplūdimas moteriškių, jieškančių darbo, sutinka visur smarkų pasipriešinimą buržuazijos vyrų, kadangi jisai atpigina algas. Kiek galėdami vyrai raštu ir žodžiu platino (ir dabar tebeplatina!) nuomonę, priešingą moterų darbui, o valdžios ir parlamentų atstovai visuomet greičiau užtaria savo draugus ir įstatymais draudžia moterims stoti į daugelį profesijų. Moters turėjo ilgai kovoti už darbo teisę, bet ir dabar da joms daromos įvairios kliūtys net tenai, kur įstatymai tiesioginiu keliu jau negina joms dirbti. Įdomūs tos kovos pavyzdžiai randasi Vokietijos moterų judėjime. 1891 m. ir 1894 m. susitarusios jos padavė reichstagui (vokiečių parlamentui) peticijas su dešimtims tūkstančių parašų, kad leistų joms mokytis universitetuose ir užsiimti daktaro praktika. Abu kartu karštai pritarė moterims tiksliai darbininkų atstovai, socialdemokratų, o buržuajai kuone visi balsavo atmesti jų prašymą.

Kaipo vyrų konkurentės darbe, moters yra juo pavojingesnės jiems, kad mažai tėra susipratusios ir apsiima dirbti už pigesnę užmokestį. Įsidėjusios į galvas pasenėjusių prietarų, kad moterei nėra reikalo rengties į kitokią profesiją, kaip į «moterystės stoną», jos nė rūpinasi iškovoti geresnes darbo sąlygas, nė moka užrekomenduoti savo triūšą iš geresnės pusės; daugelis merginų ir pasėsta darbe, o nepaliauja žiūrėjusios į jį, kaip į pereiginį stovį, į laikiną pikta, iš kurio netrukus turėsiąs jas išvaduoti vyras. Da labiau

už jas numuša algas turtingosios ponios, kurios tarnavime jieško savo nuobodaus gyvenimo «pramogėlės» arba šaltinio užsipelninti vieną kitą skatiką puikesniems parėdams, nežiūrėdamos į tai, kad paveržia vietas kartais ištiesų vargo prispaustoms moterims.

Pasekmės viso to nerimto atsinešimo į darbą skaudžiai atsiliepa visiems tarnaujantiems, o pirmiausia, žinoma, moterims. Joms moka pigesnes algas ne tiksliai privatiški darbdaviai, bet ir kapitalistiškos valdžios. Autai, Amerikoje, kur ypač daug yra moterų mokytojų, jos gauna 22 dol., daugiausia 51 dol. į mėnesį, o vyrai — 25–128 dol.; Vokietijoje moterų mokytojų metinės algos esti 1000–2600 markių, o vyrų 1800–6075 markes. Ar reikia aiškinti, kad tarpe tarnaujaučių moterų toli ne visos teip prastai atlieka savo pareigas, kaip aros išlepintosis ponios arba svajojančios apie ištekėjimą merginos; mokytojų profesijoje jos da gi parodo didesnius gabumus už vyrus. O vis dėlto jas skriaudžia, joms blogiaus atlyginama už triūšą, nors jų reikalai esti paprastai didesni už vyrų.

Visai tai versta verčia moteris arčiau laikyties viena prie kitos, išvien stovėt už savo teises. Prakilnesnės buržuazijos moters organizuojasi į tam tikras draugijas, uždeda savo laikraščius, agituoja, kovoja su savo draugių tamsumu ir su neapykanta valdžios ir buržuazijos vyrų. Išpalengvo platiuasi nauja, sveikesnė srovė moterų judėjime; ekonomišką kovą jos sujungia su politiška, reikalauja balsavimo teisės, kad įėjusios į parlamentus galėtų išgauti sau prielankesnius įstatymus. Kur-ne-kur jau turi jos tą teisę: kai kuriose Amerikos valstybėse, Naujoje Zelandijoje, Suomijoje. Dabar smarkiai bruzda Anglijos moters; jų peticija su milijonais parašų tapo jau priimta parlamente, kurisai gal neužilgo nuims nuo moterų jų protišką baudžią. Kovoja iš seniai, kad ir su mažesniu pasisekimu, vokiečių moters; pagalios, pastariejie metai sužadino ir Rusijos moteris.

Tokiu būdu moterų judėjimą, be abejo, reikia pripažinti vienu svarbiausių šio laiko apsireiškimų, daug žadančiu ateityje. Jo priežastys ekonomiškos. Suirimas buržuazijos šeimynų gerovės ir išsiplėtojimas technikos, kuri prašalino daugelį darbų namuose, priverė moteris jieškoti profesijonalinio darbo. Bet čia jos užtiko vietas vyrų užimtas, todėl turėjo stoti su jais į kovą. Ta kova tarpe dviejų lyčių vienos klesos ir yra aiškiausia žymė, kuri atskiria buržuazijos moterų judėjimą nuo darbininkų judėjimo.

P. Kovas.

Apie laikraščius.

Jūs, draugai amerikiečiai, neturite, turbūt, ir supratimo, ko kiam baisiam nenormališkam padėjime yra mūsų spauda. Jūs, turbūt, jau skaitėte, kaip buvo nuo kokio laiko konfiskuojamas kiekvienas numeris «Naujosios Galdynės», «Echo», «Skardo», «Toporo». Ir vien už tai, kad jie naiviškai patikėjo į spandos «laisvę». Su laiku vis gi rašytojai šiaip-teip priprato prie cenzūros reikalavimų, ne teip jau aukštai pradėjo skrajoti, pradėjo taikyties prie aplinkybių. Ir štai, tokios «Žarijos» liko konfiskuoti iš 40 numerių rodos tiksliai du, o iš tų vienas už neužmokėjimą uždėtos ant jos bandos. Nes reikia žinoti, kad kuomet teismas negali rasti laikraštį nieko valdžiai priešingo, tuomet ant scenos pasirodo gubernatorius su savo «priverstiniais įsakymais» ir baudžia laikraštį pinigais. Numerio konfiskaciją teismas gali dar atmaintyti; ant gubernatoriaus gi jokio teismo nėra. Ir bauda tokia laikraščiams, ypač mūsų, yra baisiausia. Kur-ne-kur Rusijoje laikraščiai turėjo visai nustoti eję dėlėi nuolatinių pinigų baudų, kurios privedė laikraštį prie bankruto. Su didžiausiu pamėgimu yra baudžiami socialistų laikraščiai, nes valdžia gerai žino, koks materijališkas

padėjimas socialistų spaudos Rusijoje; ji žino, kad ir teip dabar, be baudų net, socialistai, išleidžiami vieną laikraščio numerį, ne žino, ar užteks jiems pinigų išleidimui kito. Tokia savo politika valdžia galutinai užmušė legalinę socialistų spaudą ir privertė ją pasislėpti vėl užsieny ar nelegališkose spaustuose, kur nė teismas, nė gubernatoriaus ilga ranka jų pasiekti negali. Dabar tokia «Žarija» yra beveik vienintėliu socialistiškų laikraščių visoje Rusijoje. Bet ir jos dienos ne ilgos. Nes neaiškus jos tolimesnis padėjimas verčia žmones ilgai pagalvoti, ar verta ją išrašyti, ar ilgai eis. Ir todėl prenumeratorių ji turi ne daug, apskelbimų gi jokių, kaip kiti Lietuvos laikraščiai. Ji gyvuoja tiesiog iš dienos į dieną. O kuomet prieš pat Kalėdas, tapo ant jos uždėta dar pinigiska bauda (200 rub.), tai jau bijojom, kad ji mirs. Pasisekė vis gi šimtą užmokėt, už kitą šimtą konfiskavo vieną numerį, na ir pakol kas išsisuko. O kas toliau bus? Ne geresnis padėjimas ir kitų pirmeiviškų laikraščių. Tokios «V. Žin.» prie naujos redakcijos užmokėjo jau 600 rub. baudos. «L. Ūk.» pereina ant akcijų, nes kitaip išgyventi negalima. O koks to viso rezultatas? Laikraščiai turi svarstyti dabar kiekvieną žodį, kiekvieną sakinį, saugoties drausnio žodžio, caro budelių darbų kritikos. Ir laikraštis dažnai išeina skystas. Nieko jame dažnai įdomaus nerasi. Žmonės nerazdami jame atsakymo ant tų klausimų, kurie jiems daugiausiai skauda, daugiausiai rūpi, nustoja skaityti ir išrašinėti laikraštį.

Ir nestebėtina todėl, kad vis dažniau ir dažniau iš Partijos narių išgirsi šneką, kad reikia vėl grįžti prie seno — prie nelegališko laikraščio; kad toks laikraštis reikalaus ne daugiau pinigų, kai dabar, o pliusas bus tas, kad jame galima bus rašyti viską drausniai, atvirai, ne slėpti savo minčių, aiškinti atvirai savo taktiką; kad tuomet mes nerizikuosim ir žmonėmis, kurie pasirašo redaktoriais, leidėjų vietoj. Sulyg to užmetimo, tai pakol kas jis mums nesvarbus: ne daug valdžia iš tų žmonių ligšiol pasinaudojo. Nė vienas žmogus, kuris pasirašydavo po «Nau. G.» ar «Skardu» neliko valdžios suimtas, nors ji jų jieško labai smarkiai, nes teismai prigrūsti visokių literatūriškų tų laikraščių bylų. Bet ir kiti užmetimai ne teip jau svarbūs. Nes reikia tikrai prisžiūrėti kokią įtekmę turi, duokime «Žariją» Lietuvoj. Nereikia užmiršti, kad nelegališkas organas pasieks tikrai nedidelę dalelę tų žmonių, kurie «Ž.» skaito. Kad per «Ž.» prasiplatina mūsų idėjos įtekmė kurkas tarp platesnės, negu partijos žmonės, minios. Ir todėl, pakol toks laikraštis gali eiti, teina. Reikia tikrai žiūrėti, kad jis nenuvirtų pats per save dėlei stokos kraujo-pinigu.

Vavas.

Prie moterų susivažiavimo.

«Kovos» N 21 patėmijau straipsnelį M.G.Paukščiūtės, kuri rašo, jog Brooklynietės sumanė sutvert sąjungą ir atsikirti moteris nuo vyrų ir jog esanti tam priešinga, tai esą tuščias užmanymas. Aš tai apsvačius matau, kad nėra tuščias užmanymas; toks užmanymas pagirtinas, butinai reikalinga sutvert moterų sąjungą, kuri nebus atskirta nuo vyrų, vis tą patį veiks, kaip vyrai, tik bus atskiri moterų suėjimai ir svarstymai dalykų, dabartinio žmonijos buvio ir ateities. Juk ir mes, moters, esam apsinkintos ir skriaudžiamos, kaip ir vyrai. O atskira moterų sąjungą greičiaus patrauks daugumą moterų ar merginų prie susipratimo ir labiau kiekviena norės prigulėti prie moterų sąjungos, negu drauge su vyrais.

Linkiu pasisekimo moterų susivažiavimui. Svarstykit

mūsų visų darbininkių reikalus, lai pasiseka sutvert sąjungą ir tegul ji auga vis stipryn supratime ir apšvietoj. Geistina butų, kad ir kituose miestuose mes moterys sumanytume susieit ir apkalbėt mūsų vargingą gyvenimą ir vievytis visoms išvieno ir tvertis kuopoms, lavintis, mokintis, kaip geriaus nusikratyt kapitalizmo jungą, o pagerint mūsų darbininkių buvį.

E.Galiniene.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Prancuzija. Birželio 4 d. pernešant į Panteoną garsausiaus rašytojo Emile Zolakūną, pašovė kapitoną Dreyfusą L. A. Gregori'us, redaktorių kariško skyriaus laikraštyje «Galuois». Tvirtina, kad tai rojalistų (norinčių įvest karališką valdžią) suokalbis. Mat Dreyfus buvo kaltinamas už «tėvynės» arba kariumenės išdavystę tapo išteisintas, ypač pasistengiant Zolei (šis mirė apie du metai atgal). Reakcionierių (daugiausia klerikalai katalikai) abaze tebevieši kerštas už išrodymą jų nelemtų intrigu, ir tas dabar apsi-reiškė terorū. Dreyfus nesunkiai sužeistas. Buvo didis minių sujūdimas. Maža krūvelė šaukė «Šalyn Zola! Šalyn Dreyfus! Tegyvuoja armija!» Bet didelė dangybė žmonių tie atgaleivių šauksmai dingo, kaip vandenynj. Areštuota apie 250 ypatų. Dalykas gana išpuodingas ir įdomus visai Prancūzijai.

Vigneux mieste laidojant vieną iš žuvusiųjų susirėmimo su policija streikuojančių darbininkų padaryta didelė demonstracija, kur dalyvavo daug Paryžiaus darbininkų. Valdžia užsilaiškė šaltai ir sumišimū neišsaukė.

Anglija. Karalius Edward rengiasi neužilgo į Baltasias jurias susitikti su caru Mike II. Parlamente socialistai pakėlė aštrią kritiką prieš tą karaliaus susitikimą su nuožmiu budeliu. Tačiau balsuota 225 kiais balsais prieš 59, kad gali įvykti tas susitikimas. Susitvėrė prieš moterų balsavimo teisę draugija, susidedanti iš visokių valdininkų, didžiunų, biznierių ir... «aukštes kilties» moterų. Tai tikrųjų anglų sąjungą.

Rusija. Pereitą savaitę pakarta Voronežiuje 25 metų mergina Feodoritė už pasikėsymą 5 d. gegužės ant general-gub. Bibikovo gyvybės. Varšavoj karės teismas nužudė 3 moteris ir 11 vyrų už užpuolimą ant pačtos apie Sokolovo miestelį. Valdžios teroras vėl labiau platinasi.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Japonijos socialistai pirmas sykis dalyvavo valstybės rinkimuose, tik ką užbaigtuose, kaip partija, statydamą savo kandidatus. Reikia paminėti, kad Japonijoje, maž daug teip, kaip Rusijoje, balsavimai surėdyta teip, kad du trečdaliai darbininkų netur teisės balsuoti. Dėlto ir socialistų partija negalėjo tikėtis daug balsų. Tačiau valdžios atstovams parūpo: ministerių pirmsėdė prieš rinkimus buvo pasakęs, kad atsisakysias nuo vietos; bet bal-giantės rinkimams, pamatęs, kad valdžia yra paremiama, pasiryš vėl «tarnauti tėvynėi» ir nešti tą «sunkų jungą». Prieš rinkimus policija visai slopino socialistų agitaciją, konfiskavo jų laikraščius; dirbtuvių savininkai užrašinėjo į «juodąją knygą» tuos darbininkus, kurie skaito socialistų raštus. Vienok agitacija eina smarkiai, platinasi antimilitariška (prieš kareivystę) nuomonė tarp visų žmonių, o ypač pačioj kariumenėj. Socialistas Katajama, garsusis organizatorius ir buvęs delegatu tarptautiškame soc. kongrese

Amsterdame, per rinkimus gavo 2.100 balsų. Socialistai balsavo tik trijuose distrikčiuose. Katajama buvo kandidatu tik vienam distrikte — Chiba.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Bedarbiai nuolat apleidžia Ameriką. Aną savaitę per New Yorką išplaukė į kitas šalis keliolika tūkstančių žmonių ateivių, kurie čia darbo neteko arba negauna. Per paskutinius 7 mėnesius, kaip viešpatauja Amerikoje krizis, išėjo iš čia abelnai nuo 470 tūkstančių iki 500 tūkst. žmonių. Per 4-ris šių metų mėnesius (sausį, vasarį, kovą ir balandį) išvažiavo 238,010 žmonės, arba 142,279-niais daugiau, kaip pernai per tą patį laiką. Pernai per tuos 4-ris mėn. į Ameriką atvažiavo 404,339 darbininkai, o ši met per tą patį laiką atvažiavo tik 124,392, arba 279,440 čia mažiau, kaip pernai. Teip parodo migracijos statistika. Iš to matyt, kad «laimės» šalis daugeliui atgriso ir bėga iš jos, pasipustę padus!

Streiklausių unija. Kaip «Chicago Daily Socialist» korespondentas rašo, tai streiklausių unija tikrai tveriasi ir savo vyriausią sėdynę ketina apsirinkt New Yorke. Amerikoj visoks darbas, biznes, judėjimas tuo pereina į tamtikrą amatą, į didelę organizaciją, taigi ir streiklausių amatas yra neužginčijamas, kaip — pavyzdžiui paėmus — paleistuvų amatas ir kiti, kurių ikišiol visuomenės nuomonė nenor pripažint už amatus... Streiklausių organizatoriais pragarsėję yra «Jim» (James) Farley ir William Smith. Kur tik sustreikuoja darbininkai, reikalaudami geresnio užmokesčio ir kitų pagerinimų, tai tie organizatoriai, turinti su kompanijoms artimus susinešimus, tuo atsiunčia pririnkę visokių tamsuolių tinginių, valkatų, kurie užima streikininkų vietas, nors nieko nedirba, o uždarbį gauia dvigubą. Mat tuomi nugązdina streikininkus, tad jie tankiai dėlto liauja streikavę, grįžta į darbą ir kompanija vėl nulupa nuo jų tiek, kiek streiklausių išmokėjo ir šiaip išsikaštavo. Minėti streiklausių (skebų) organizatoriai pristatė konduktorių ir motormenų į Chesterį (Pa.), laike tramvajų (karų) streiko. Dabar turbūt darbuojasi Clevelande. Juodu sako, kad jų unija būsiant labai tvirta ir kaip susivienysią, tai nieks neišdrįsias streiklausių vadinti ištvirkėliais, valkatoms ir kitaip, nes unija parodysiant ką gali ir muštis pataikysianti.

Darbininku judejimas svetur.

Finlandijoje darbininkai iškilmingai apvaikščiojo pirmą gegužės, ypatingai Helsingfors mieste. Po tai šventei caro šnipų valdyba turėjo darbo. Šnipų skyrius («sysknoje otdielenije») Helsingforsie pašaukė vietinės darbininkų Sąjungos pirmsėdį ir užsiminė, kad jis praneštų vardus tų rusų, kurie kalbėjo prakalbas darbininkų demonstracijoj 1 mą dien gegužės. Be to klausinėjo jo, ar ištikrųjų finų darbininkų sąjunga patvirtinus rusų ir estų darbininkų sąjungų įstatymus. Ant to, kaip rašo valdiškas laikraštis «Finliandskaja Gaz.», sąjungos pirmsėdis atsakęs patvirtinančiai.

* * *

Anglijoj, kaip buvo minėta «Kovoje», laivų darbininkai gegužės pradžioje sustreikavo, o dirbtuvių savininkai apskelbė lokautą, t. y. uždarė dirbtuves, net ir tas, kur nestreikavo. Apie 25 gegužės dieną darbininkai balsavo, ar streikuot, ar grįžt į darbą. Dauguma balsų buvo už streiko pertraukimą ir visi darbininkai, nieko

nelaimėję, gegužės 29 d. pradėjo dirbti. Streikas patylėjo sunkoka pustrėčio šimto tūkstančių ypatų.

* * *

Italijoje, Parmos apygardėj buvo didelis laukų darbininkų streikas, prasidėjęs 1 d. gegužės. Žemės savininkų draugija «Agraria» savo prižadų neišpildydavo ir dėlto prisiėjo darbininkams visoj apygardėj, susiorganizavus, sustreikuot. Nors policija ir kariumenė atėjo ponams į pagelbą, nors vienoj vietoj šaudė į minią (sužeidė 5 ypatas), bet darbininkų reikalavimus turėjo išdalies išpildyt.

Iš moterų gyvenimo ir judejimo.

|| *Italijos moterų susivažiavimas* (apie kurį jau minėta «K.» N 20) buvo gana tirštas ir... triukšmingas. Delegačių nuo įvairių moterų draugijų buvo apie 447, daugiausia tarp tų merginų (apie 390), bet jau subrendusių — kaip vienas statistikas tvirtina, einančių penktą dešimtį amžiaus. Dideli ermyderiai kilo šiuose dviejuose atvėjuose. Svarstant klausimą apie mokyklas, vienos tvirtino, kad visuomenės mokykloj neturi būt išguldoma tikėjimo dalykai, o klerikalės šaukė, kad religijos išguldomas tai svarbiausias mokyklos uždavinys. Tarp šiųjų užimo ir protestų daugybė kalbėtojų išrodinėjo, kad religiją reikia pašalinti iš mokyklų, kurios kaipo svietiškos, turi duot priaugantiems piliečiams svietišką apšvietimą, o ne religiskai-sektišką.

Toliaus parėjus to klausimo balsavimui, vyrai, dalyvavę susivažiavime, reikalavo balsavimo teisės. Pirmsėdė jų reikalavimą atmetė. Vyrai sušoko ant savo kedžių ir mesdami aukštyn susivažiavimo bilietus šaukė: «Męs norime balsuot, nes užmokėjom už bilietus teip, kaip jūs, ponios!» Pirmsėdė balsavimą atidėjo iki kitam posėdžiui, ir tuomi triukšmas tapo pertrauktas. Įnešimas, kad religija būtų pašalinta iš mokyklų, tapo priimtas balsų dauguma.

|| *Būsimoji lietuvių paroda Berlyne.* Prūsų seimo atstovas Gaigalaitis laikė neseniai Berlyne du pranešimu apie lietuvius, jų senovę, būdus ir pasilaikymus. Šituodu pranešimu paragino grovienę Šliben užsiimti lietuvių moterų išdirbinių parodos surengimu. Paroda rengiama Berlyne, rugsėjo mėn. š.m. Atstovas Gaigalaitis «Naujoj Lietuviškoj Ceitungoj» praneša apie tat ir ragina Prūsų lietuves prisijusti parodon kuodaugiausia savo rankų išdirbinių: audimų, abrušų, marškinių, staltiesių, žiurstų, pirštinių ir kitų panašių dalykų.

|| *Anglijos moters netoli savo tikslo.* Per keletą metų jos teip narsiai kovoja už balsavimo teisę, ir vienok iki šiol parlamentas ir valdžia nenorėjo apie tai nė kalbėt. Dabar ministerių pirmininkas Asquith pasakė, kad jis, kaip ir visa valdžia, nesipriešysias tam, jei bus įnešta į balsavimo įstatymą pataisymas, duodantis moterims tą teisę. Tai gi jau pradeda rimtai užsiimt tuo klausimu «valstybės vyrai» ir moters gal neužilgo iškovos sau balsavimo teisę.

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

P.K. kryvulė No. 32. — Komisija, kurią paskyrė IV susivažiavimas suskaitymui balsų rinkime LSS. viršininkų peržiūrėjimui

legitimacijos su pritarimu P.K., perleido kryvūlę per P.K. klauz-dama, kaip tas viskas turės būti tvarkoma?

P.K. pavedė viską atlikti komisijai.

Kuopoms, kurios reikalavo, kad jų susirinkimai būtų garsi-mi «Kovoje», pranešu, kad kuopų susirinkimai «Kovoje» nėra garsi-nami dėlto, kad garsinant vienos kuopos, reiktų garsinti visų, o visas garsinant per daug vietos užima «Kovoje».

Kuopos privalo garsintis pačios ant vietos savo susirinkimus teip, kad ne tik «Kovos» skaitytojai, bet ir nepriklausanti prie kuopos nė «Kovą» neskaitanti žinotų, kada kuopos susirinkimai yra laikomi.

LSS. sekr. P. Dubickas.

«Kovos» pavojaus klausime.

ATYDAI VISŲ LSS. DRAUGŲ!

9-toje konferencijoje IV Rajono LSS. perskaičius drg. admi-nistratoriaus pranešimą, tilpusį «Kovos» N 22, po ilgų visapusiškų apkalbėjimų konferencija randa reikalingu savo atrastus būdus formoje atsišaukimo į visus Sąjungos draugus apskelbti «Kovoje».

1) Iš atžvilgio, kad organas, kokios nors organizacijos, yra šaltiniu gyvybės, iš kurio teka organizacijos gyvenimo simptomai, 2) atsiradus kliutims organui išsivadinti nors per trumpą laiką, vi sados išskyla panika organizacijoje, ir 3) kad tokios kliutys mūsų «Kovai» grėsia dėl medžiagos neištekliaus, mes randame: idant išvengtų to grėsiančio pavojaus, reikia pasikalbėti su visais L.S.Są-jungos draugais apie sekančius būdus, kuriais naudojanties būtų galima to išvengti.

1) Kad kuopos ir rajonai užsiimtų guviau darbu agitacijos, prikalbinimu naujų narių, «Kovos» prenumeratorių ir tt.

2) Kad rajonai, kuopos ir pavieniai draugai teiktųsi prisidėti su aukomis ir paskola išleidimui agitatyviškų Sąjungai raštų.

3) Konferencijoje IV rajono tuli draugai prisizadėjo aukauti «Kovos» fondan po kiek išgalės, prie to kviečia ir kitų kuopų drau-gus ir drauges prisidėti kiek galint sušelpimui mūsų vienatinio skelbėjo apšvietos tarpe darbininkų kliasos, «Kovos».

Todėl tikimės, jog draugai supras šį atsišaukimą ir nepraleis neatkreipią atydos, bet griebis sparčiai prie darbo, kuris atneš naudą ir gerovę mūsų Sąjungai ir podraug visai žmonijai. O ypa-tingai po IV-tam LSS. Susivažiavimui, kur tapo įvykdintos tūlos reformos ir sudrutintas solidariskumas tarpe draugų, aiškiai liudi-ja mūsų Sąjungos draugų dvasišką kilimą link organizacijos rei-kaų. Kaip faktas liudijantis tą, kas aukščiau pasakyta, yra nu-sileidimas mūsų Sąjungos apmokamų darbininkų po \$10 per mėne-sį; tuomi jau atneša šiame paramą Sąjungai, o prie tam reforma įvykusi susivažiavime, kuri sumažino personalą apmokamų darbi-ninkų, galutinai prašalįs grėsiantį Sąjungai pinigiską krizį.

Todėl kiekvienam juk aišku, kad tas pavojus nėra ant ilgai mums grėsiantis, bet tik tuos pora mėnesių, kolei pareisime į tvar-ką su rinkimais naujų darbininkų ir sutvarkysime Sąjungos išleistą literatūrą ant pardavimo. O tą porą mėnesių privalome mes visi prisidėti triūsu — platinimu raštų ir pinigiskai, kolei pereis pavo-jus.

Draugai ir draugės! Sąjungos darbiuinkai nusileido po 10 do-lerių ant mėnesio labui Sąjungos, ir mes neapsileiskime! Remkime kiek kas gali ir kuomi gali.

Prie darbo, Draugai, visi, kaip vienas! Mums į pagelbą nieks neateis, jeigu mes patys savim nesirūpysime.

Vardan 9-tos konf. IV-to Rajono LSS.

A. Purvis, J. Szukys, A. Unguraitis.

VI konferencija Massachusetts rajono.

Konferencija atsibuvo balandžio 26 d. 08 m., po N 57 Senter St., Brockton, Mass.

Konferenciją atidarė organizatorius drg. S. Danilavičius 10 val. ryte. Pirmsėdžiu išrinkta S. Danilavičius, redaktorium — V. Nari-jauckas, sekretorium — S. Stripinis.

Delegatus prisiuntė šios kuopos: — 17-ta, Brockton, Mass: V. Petkūnas, S. Močius, S. Stripinis, T. Kubilskis; 40 ta, Worcester, Mass: V. Narijauckas, T. Rubikas; 60-ta, So. Boston, Mass.: J. Bendoraitis, J. Karzinienė; 61-ma, W. Lynn, Mass.: S. Daulavi-čius; 64-ta, Lawrence, Mass.: R. Vasiliauckas; 67 ta, Brighton, Mass.: J. Voškis; 71-ma, Cambridge, Mass.: K. Armonas. Hyde Park ir Stoughton kuopos delegatų neprisiuntė. Sekretorius S. Bakanauckas nepribuvo; savo užduotį pavedė atlikti drg. V. Nari-jauckui, ką jis ir išpildė. Teipgi nepribuvo literatūros agentas drg. J.P. Laurynaitis.

Nutarimai:

1) Užmokėti A. Žvingilui už spauzdinimą lapelių. 2) Neišpar duotus likusius lapelius, išdalinti visuomenei veltui. 3) Užmokėti už programus baliaus su teatru, parengto Bostone prieš IV konfe-renciją. 4) Išrinkta komisija: K. Armonas ir S. Bendoraitis, i-ty-rimui dalyko, rengimo baliaus su teatru J.P. Laurinaičio dėl 71 k. prieš IV konferenciją. 5) Išrinkta komisija: S. Bendoraitis, K. Ar-monas, J. Kugis, peržiūrėti, kiek pas rajono literatūros agentą, J.P. Laurynaitį, literatūros raudasi. 6) Išrinkta komisija: S. Danilavi-čius, T. Rubikas, V. Narijauckas, sudavadijimui ir išleidimui laik-rodėlio, kuris yra leidžiamas ant išlaimėjimo. 7) Užmokėti kelio-nės lėšas rajono sekretoriui drg. S. Bakanauckui už lankymąsi V konferencijoje, Brighton'e. 8) Užmokėti kelionės lėšas Veik. Kom. nariui drg. A.J. Vizniui už važinėjimą į Brooklyn'ą, N.Y. į Veik. Komiteto susivažiavimą. 9) Užmokėti išlaidas rengimo pra-kalbų Stoughton'e, Mass. ir duoti papeikimą rengimo komisijai už spauzdinimą nenormališko daugumo plakatų. 10) Parengt prakal-bas Norwood'e, Mass., jei vietiniai draugai apsiims apmokėti lėšas. 11) Rajono pašelpos fondas liko per rajono referendumą atmetas. 12) Reikalingas rajono laikinis keliaujantis organizatorius, ku-riuom ir apsiėmė drg. A. Purvis tomis išlygoms, kad kuopų drau-gai duotų pragyvenimą tuomsyk ir kelionės lėšas, iš vienos į kitą kuopą važiuojant. 13) Įsitaisyti rajono anspaudą su parašu: V Ra-jonas Lietuvių Socialistų Sąjungos A. 14) Peržiūrėjimui rajono komiteto darbų išrinkta revizijos komisija: S. Danilavičius, W. Lynn, Mass., S. Stripinis, Montello, Mass., J. Karzinienė, So. Bos-ton, Mass., K. Armonas, Cambridge, Mass. 15) Drg. A. Žagaro (Dubo) atsiliepimą per «Kovą» kaslink apsiėmimo cento sekreto-riūm, pavesta IV susivažiavimui apsvastyti. 16) Korespondenc-jas «K.» redaktorius, jeigu mato reikalinga, turi trumpinti, nežiū-rint keno būtų parašyta. 17) 13 kuopa LSS. turi tol gyvuoti, pa-kol pereis visuotinas referendum, tik paskui (jeigu bus verta) taps išbraukta. 18) Konferencijas laikyti 2 kartu per metus. Atsitikus svarbiam reikalui, galima sušaukti «extra» konferenciją. 19) Šiuom tarpu rajono išde randasi tik \$3.60. 20) Į IV susivažiavimą LSS. siųsti 2 delegatu, kurie atstovaus visas Massachusetts rajono kuopas (gali siųsti ir kuopos, kurios išsitiesės). Kandidatais į delega-tus išrinkta konferencijoje šie draugai: S. Danilavičius, P. Klyku-nas, R. Vasiliauckas, V. Narijauckas, J. Karzinienė. Rinkimas per rajojo referendum; 2 daugiausia gavę balsų taps delegatais, kurie turės važiuoti LSS. susivažiaviman. Kelionės lėšas ir \$1.00 ant die-nos pragyvenimo rajonas apmokės delegatams.

Sekretorius — *St. Stripinis,*

Redaktorius — *V. Narijauckas.*

Šitas V rajono konfer. protokolą truputį suvėlinta atsiųsti, o kadangi pereitam numerį, kuriame turėjo patilpti, nebuvo gana vietos, tai da daugiau susivėlino.

Kur dingio Illinois rajono delegatas į IV-tą LSS. Susivaž.?

Draugai ir draugės, kurlink mes žengiamo? Ko mes jieškome? Ir kuom mes užsiimam, ar darbais ar tik tuščiais pasikalbėjimais ir popieriniais nutarimais-rezoliucijomis?..

Man rodos, neapsiriksiu, išsitardamas, jog mes rinkome delegatą į IV LSS. Susivažiavimą? Ir dargi ne viena ar kelios kuopos, bet visas Illinois rajonas ir prie jo prigulinčios kuopos. Nes teip buvo nutarta antroje Illinois rajono konferencijoje 22 vasario, 1908 m. Ir protokole («Kovos» N 13) buvo aiškiai pabriežti šie žodžiai: «prie Illinois rajono prigulinčios kuopos pasiųsti tik vieną delegatą į visuotinąjį LSS. susivažiavimą. Pasiuntinio kelionės lėšos bus apmokamos proporcingai visų sąnarių rajono. Delegatas rinksis nuo visų kuopų sekančiu būdu: kiekviena kuopa nuo savęs galės pastatyti po 1 ypata už delegatą. Kuopos perstačiusios savo draugų-delegatų vardus pasiųsti rajono organizatoriui, kurs tris ypatus, gavusias daugiausia balsų, paves kuopoms nubalsuoti. Kas iš tų trijų gaus daugiau balsų, tasai važiuos į IV LSS. susivažiavimą».

Nors virš minėtas nutarimų punktas pats per save neapraktiškas dėl to vien, kad Illinois valstijos rajone yra kuopos, kurios be abejonės būtų galėjusios pasiųsti savo delegatus į IV susivažiavimą, be pagelbos kitų kuopų ar rajono, — bet pasirodžius tokiam rajono nutarimui, jos susilaikė nuo to ir sykiu su kitoms negalintioms pasiųsti savo delegato kuopoms rinko vieną delegatą į IV-tą LSS. susivažiavimą.

Bet kas iš to išėjo? Imkime ir pažiūrėkime «Kovos» N 21, o pamatysime, kad mes neturėjome nė to paties vieno delegato IV susivažiavime. Mūsų Illinois rajonas neįstengė nė vieno pasiųsti, ką gal jo vietoje ne viena kuopa būtų pasiuntusi savo delegatą.

Taigi išeina: kad mes pildydami šventai rajono nutarimus, netekome nė vieno delegato IV-am susivažiavime. Bet rasiu kas pasakys, kad kuopos nestatė kandidatų į delegatus. Kiek man yra žinoma, tai kandidatai buvo šie: P. Puskunigis, V. Černiauskis ir P. Galskis; iš jų, beabejonės, vienas turėjo būti išrinktas ir pasiųstas; bet nežinia, kas per priežastis galėjo būti kad nepasiuntė. Turbūt kuopos siųsdamos balsavimo pasekmes rajono organizatoriui arba tuščius popierius siuntė, arba protestus, kad nereik delegato. O gal būtų rajono administracijoj įvyko kokia nors svarbi permaina?

Dėlto būtų geistina išgirsti nuo paties Illinois rajono organizatoriaus, drg. P. Puskunigio, paaiškinimą to dalyko — priežasties, dėl kurios nepasiųsta delegatas į IV-tą LSS. susivažiavimą...

S. Strazdas.

Pranešimas III. Rajonui.

Į IV-tą Susivažiavimą LSS. nuo Illinois rajono delegatu tapo išrinktas drg. P. Puskunigis. Kadangi tuo laiku jis susirgo, tai turėjo važiuoti antras kandidatas V. Černiauckas iš Springfield, III. Bet, kad visi dokumentai pasiųsti jam per rajono organizatorių ilgokai užsigulėjo krasos bakse, tai tokiu būdu V. Černiauckas susivėlino ir negalėjo pribūti į susivažiavimą. Per tai niekas iš Illinois rajono nedalyvavo susivažiavime LSS.

Nuo savęs labai apgailestauju tokį nelemtą atsitikimą, kad negalėjau išpildyti norus savo ir draugų viso rajono. Nes laukiau tos dienos su didele vilčia, kad daug, daug nuveiksim per tą susivažiavimą Sąjungos labui. Bet ką darysi žmogus, kad kaip kada likimas viršų paima.

III. Raj. Organizatorius P. Puskunigis.

Rezultatas LSS. IV rajono 1-mo ir 2-ro referendum'o.

1-as referendum: «Kad IV rajono komiteto nariams būtų atimamas sprendžiamasis balsas laike rajono konferencijų». — Nubalsavo šiaip:

	11 kp.	19 kp.	36 kp.	45 kp.	52 kp.	59 kp.	65 kp.	Iš viso
Už užmanymą	—	22	5	—	13	1	2	43
Prieš užmanymą	9	13	5	10	—	4	6	47
Balsavime dalyvavo	9	35	10	10	13	5	8	90

Taigi referendum tapo nubalsuota, kad IV rajono kom. nariai po senovei turi konferencijose sprendžiamąjį balsą.

2-ras referendum: «Kad į Veikiamąjį Komitetą būtų išrinkta dar du nariai (iki šiol buvo tik vienas) iš IV-to rajono». Balsuojant per rajono referendum, kandidatai gavo balsų:

	11 k.	19 k.	36 k.	45 k.	52 k.	59 k.	65 k.	Iš viso
1) A. Stanelis	8	1	2	1	1	4	3	20
2) A. Unguraitis	—	6	1	—	1	1	1	10
3) P. Stanelis	—	1	—	—	—	—	—	1
4) J. Šaltis	—	13	—	—	4	1	—	18
5) M. Jokubauckas	1	—	1	—	—	—	—	2
6) J. Stankus	—	3	1	—	—	—	1	5
7) J. Gilius	—	—	—	—	—	—	—	—
8) P. Norkus	2	6	2	10	5	1	5	31
9) E. Kindera	—	—	1	9	—	—	1	11
10) A. Purvis	3	15	1	—	5	2	1	27
11) P. Sinkus	3	4	—	—	2	2	—	11
12) Jul. Vitkauckas	1	5	1	—	—	—	—	7

Taigi į Veikiamąjį Komitetą nuo IV rajono tapo išrinkti didžiūma balsų P. Norkus ir A. Purvis.

LSS. IV rajono susinešimų sekr.

A. Purvis.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieriaus, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būti teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpiamos.

Exeter Boro, Pa. LSS. VII rajono 1-ma konferencija, atsibuvusi 1 d. balandžio Pittstone, Pa., buvo nutarus, kad Rajono K-tas 1 d. gegužės parengtų demonstraciją Wilkes Barre, Pa., o jei nebus galima demonstr. parengti, tai sušaukti viešus susirinkimus su prakalboms, nors dviejose vietose. Demonstracijos rengimą R. K-tas atrado negalimu: viena, kad miesto valdžia nepavelijo; antra — kitataučiai, k.t. anglai ir tt. nenorėjo prisidėti dėl nežinomų kokių priežasčių. Todėl

liko tik parengti prakalbas. Bet ir čia pasirodė negalimu: rajono organizatorius drg. M. Padolskis tapo apdegintas kasykloje. Sekretoriui buvo per toli važinėti į paskirtas vietas; to dėl tapo nutarta, kad palaukti progos ir jei bus galima, užsukti tokį kalbėtoją, kuris pervažiuotų visas prie rajono priklausančias kuopas, su kalbomis. Taigi R K-tas, susisėdė su draugu F. Bagočium, iš Pittsburgo, kuris ir apsiėmė tą darbą atlikti. Kalbėjo: Wilkes Barre, Hanover (susitvėrė LSS. nauja kuopa iš 6 narių), Plymouth, Edwardsville (susitvėrė nauja kp. iš 17 narių), Pittstone. Ant galo atsilankė ir į Exeter Boro. 24 d. gegužės čionai tapo sušauktas viešas susirinkimas su prakalbomis; žmonių prisirinko nevisai mažai, daugiau, ne kad buvo tikėtasi; kokia 90-100 ypatų, abiejų lyčių, ant 8-tos valandos vakare. Kalbėjo F. Bagočius ir F. Živatkauckas iš Scrantono. Pirmasis kalbėjo apie darbininkų politiką, o antrasis daugiau apie SLA. ir jo tikslus. Kalbos visiems patiko. Apie Susivienijimą, vienok, nereikėjo nė kalbėti, kadangi šias prakalbas rengiant, išsyk ir 81 kp. SLA. sakė prisidėsiant, bet kaip prisiėjo šis tas veikt, tuomet SLA. kuopos nariai visi sulindo už kakalio. Tokiu budu, visas darbas prisiėjo atlikti 78 kp. LSS. draugams. Net ant prakalbų vos pora SLA. narių teatėjo. Aukų rajono išdan surinkta 55c.

LSS. VII rajono Sekretorius.

Wilkes Barre, Pa. 16 d. gegužio buvo parengtos VII LSS. rajono vardu prakalbos. Kalbėjo F. Bagočius ir Makau-

ckas iš Luzernes. Nors buvo gana plačiai apgarsinta, bet publikos buvo nedaug, net tai buvo išmokėjimo diena.

Edwardsville, Pa. Čionai buvo parengtos prakalbos 85 kp. SLA. Pirmiau buvo manoma surengti VII-tam LSS. rajonui, bet vietiniai draugai, priklausą prie 24 kuopos Plymoutho, manydami, jog neįstengs parengti, tai rengė vardan Susivienijimo. Kalbėtojas buvo viens F. Bagočius. Kalbėjo dvejose atvejuose: apie SLA. ir apie šiandieninį surėdymą ir darbininkų klausimą. Prakalbų pasekmės tokios: susitvėrė nauja socialistų kuopa, naujų įsirašė 13, o apie 5 buvo priglėję prie Plymoutho 24 kuopos. Literatūros tapo parduota suvirš už 7 dol.

Jersey City, N.J. Balandžio 4 d. atsibuvo prakalbos, 59 LSS kuopos parengtos. (Kodėl teip suvėlinta žinia? Red.) Kalbėjo Perkunas ir Purvis iš New Yorko, J. Grinius iš Brooklyn. Žmonių buvo mažai susirinkę, net kalbėtojams buvo nesmagu kalbėti; nežinia kokia priežastis sulaukė. Gėda vietiniams susipratusiems lietuviams, kad teip retai prakalbas rengia! Sykį ar du syk per metus surengia ir daugiau nieko. Viską galima padaryt, anot to priežodžio, bet sunkiausia yra nuo žmogaus vargas atimt. Vargas žus per žmonių susipratimą ir vienybę. O čia teip menkai platinama tasai susipratimas.

S.A.

Darbininko likimas.

LGAI ir sunkiai mės, darbininkai dirbomė, pakol išstatės ponams didžiausius miestus, puikiausius dvarus, padirbom laivus, nutiesėm gelžkelius, padirbom vagonus ir lokomotyvus, nustatėm stulpus telegrafams ir telefonams, išdirbom naujausios sistemos ginklus: kanuoles, kulkas, paraką ir durtuvus; pristatėm kalėjimų ir kartuvių; išaudėm puikiausius šilkus ir aksomus, priauginom milijonus galvijų. Žodžiu sakant, ką tik šiandiena tavo akis mato ant žemės, tai viskas yra sutverta rankomis vargšų darbininkų.

Kiek mės truso padėjome tą viską atlikdami, kiek prakaito ir kraujo išliejom, kiek gyvasčių paaukavom! Kiek nekaltų ašarų išliejo tėvai, netekę savo mylimo sunaus ar dukters, pačios netekę vyro, vyrai pačių, vaikai tėvų, jauna mergelė netekus savo jaunikio... Dirbo, prakaitavo darbininkai nė maž nepamisydami, dėl ko jie tą daro, dėl keno naudos jie lieja savo kruviną prakaitą ir aukauja gyvastį, tą brangiausią turtą. Nemato jie, kas tuose muruose gyvena, kuriuos jie pastatė, nemato, kas tais gelžkeliais važinėja, nemato, kam naudą neša anos griaujančios kanuolės, anie įvairūs ginklai, anie kalėjimai ir kartuvės... Tik dirbo, krutėjo, lyg

tas kirminėlis giliai žemės žievėje, niekadoms nematydami saulės spindulių, gamtos gražybių. Nematė jie, kad parazitai dykaduoniai, kurie nė piršto nepridėjo prie pasaulės surėdymo, gyvena anuose puikiuose rumuose pasipuošę aksomais ir šilkais, rankos ir krutinės žiba nuo auksų ir deimantų, nardosi po šampaną ir gyvena didžiausiame pertekliuje. Važinėja laivais ir gelžkeliais iš miesto į miestą, iš krašto į kraštą, puotaudami ir baliavodami, jie nieko nedirba ir viską turi, nieko jiems nedinga. Bet kodėl gi tu, darbininke, nieko neturi, kodėl gi tu, išstatęs puikiausius rumus, pats lindi sulužusioj stubelpalaikėj, arba žemėj, tamsiame urve!

Tu, padirbęs gelžkelius ir lokomotyvus, turi eiti pėkščias kelias dešimtis milių sau duonos jieškoti. Tu, išaudęs puikiausius šilkus ir aksomus, vaikščioji pusnuogis, apiplyšęs.

Tu iškasei anglis, pagaminai kurą, o pats kenti šaltį, neturi kuom pakurint savo stubelės.

Tu priauginai milijonus gyvulių, priauginai daugybę įvairių javų, pridirbai ir prikrovei sankrovas visokiais valgomais produktais, o pats miršti badu ant gatvės. Tu pastatei dirbtuves, įtaisei mašinerijas, o šiandien stovi už vartų lukdamas kapitalistų malonės ir negaudamas darbo, kenti didžiausią vargą ir skurdą.

Kodėl teip yra! Vargšė darbininkė, jei tave vargai slėgia, tai tu sakai, kad tave dievas baudžia. Meluoji, brolau! Dievo bausmę (koroną) tu tada išvysi, kaip saulė nebešvies

Plymouth, Pa. 17 d. gegužio tapo surengtos VII LSS. rajono prakalbos. Buvo pavesta 24 kp. sekretoriui paimt sve-tainę, atspauzdint ir išdalint plakatai ir nors sekretorius susi-rašė su kalbėtoju, nurodė laiką ir salę, bet kada nuvažiuo-męs Wilksbariečiai ant prakalbų ir sykiu nuvažiuo kalbėto-jas F. Bagočius — nusistebėjom, jog vietiniai žmonės apie prakalbas nieko nežino, ir kada paklausėm ar čia nedalino jokių plakatų, gavom atsakymą, jog ne. Sako, pirmiau čia šnekėjo, jog bus prakalbos, bet dabar nieko negirdėjom. Da gerai, jog buvo kliubo mitingaa toj pačioj salėj, tai VII rajo-no organizatoriui paprašius, pirmsėdis apgarsino, kad susirin-ktų vakare ant prakalbų. Na ir atsibuvo prakalbos. Žmonių buvo koks 100. Tėma kalbos apie dabartinį netikusį surėdy-mą ir tt. Įsirašė į 24 kp. 3 nauji draugai. Aukų į rajono iš-dą surinkta 5.06. Už kelis dolerius tapo parduota literatūros. Salė dykai; išlaidų nebuvo.

Wilksbarietis.

Rhone, Pa. 20 d. gegužio tapo parengtos VII LSS. rajo-no vardu prakalbos. Kalbėjo F. Bagočius. Žmonių susirinko pusėtinai: maži ir dideli, seni ir jauni. Retai kada čia buva prakalbos. Po prakalbų susitvėrė LSS. kuopa ar iš 6 narių. Aukų į rajono išdą surinkta \$ 2.72. Literatūros neperdaug buvo išparduota, nes dauguma sako: «aš mielai pirkčia, kad mokėčia skaityt»... Tikimės, jog galėsime dabar parengt ir tankiau prakalbas, kaip gyvuos čia kuopelė. Teipgi neabejo-

dienomis, mėnulis naktimis, kada žvaigždės paliaus spindėje, kada žemė nebeišduos vaisiaus, kada oras pavirs į sierinį ga-rą — tada tai bus dievo koronė..., bet tu, darbininke, to niekadoms nesulauksi...

Ne, ne dievas mus baudžia. Mus baudžia mūsų išnaudo-tojai, carai ir kapitalistai; mus baudžia kapitalistų šunias... Męs juos užlaikom ir penime savo kruvinu prakaitu, o jie mus tik keikia ir pragarą mums rengia... Žodžiu sakant, mus baudžia šiandieninis surėdymas, kuris yra paremtas vien ant skriaudų ir išnaudojimo vargšų proletarų. Ir tik tą surė-dymą męs išgriovė, gausim atilsio valandą ir žmogiškas teises įgysim.

Draugai ir draugės darbininkai! Ar ilgai da męs kentė-sim ramiai; ar ilgai da męs žiurėsime į badu mirštančius savo vaikučius, ar ilgai da męs manysim, kad tai mus dievas bau-džia už tėvų griekus?

Broliai mielas, kodėl-gi vienok Dievas nebaudžia turčių, carų, kapitalistų, kodėl anie visados laimingi, kuo jie yra ge-resni? ar tuo, kad jie geria žmonių kraują, ar tuo, kad jie tu-kstančiams vargšų atima gyvastis? ar tuo, kad jie gyvena di-džiausioje paleistuvystėje?...

Darbininkai ir darbininkės! Mūsų vienodi reikalai, rei-kalai geresnio gyvenimo pasiekimo, taigi vienykimės visi ir stokim po viena socializmo vėliava, tad prasmėgs žemės die-

jam, jog sutvirtės visos šviežiai susitvėrę šioje apygardėje kuopelės, nes gyvuoja gerai VII rajonas. Pradžioj liepos m. bus 2-ra rajono konferencija Wilkes Barre. Liukiu naujai kuopelei tvirtos energijos mūsų darbe!

Wilksbarietis.

Rochester, N.Y. Anglai socialistai iš anksto rengėsi iš-kilmingai apvaikščiot 1 d. gegužės. Net dusyk nusiuntė savo delegatus prašyt miesto valdžios, kad pavelytų darbininkų šventę apvaikščiot su muzika ir maršu po miesto gatves, bet valdžia griestai atsakė. Galiaus nutarė parengt prakalbas nors vakarė; tapo spauzdintoms kortelėms sukviestas didelis susirinkimas į Germania Hall. LSS. 7 kp. draugai irgi išpla-tino lapelius, užkviesdami lietuvius dalyvaut darbininkų šventėj. Susirinko įvairių tautų proletarai. Tik gaila, kad sėdinių ir vietos pritruko. Pirmiausiai vokiečių dainininkų choras padainavo Marselietę, potam traukėsi kalbos. Kalbėta angliškai, vokiškai, žydiškai, itališkai, lietuviškai (kalbėjo K. Vaivoda). Visų kalbos buvo karštos, ant publikos darė nepa-prastą įspudį. Po kalbų kapelija užtraukė Marselietę, bet per delnų plojimą muzikos mažai tebuvo girdėt. Viens daly-kas smagus: kad lietuviai ir ne socialistai dalyvavo tame ap-vaikščiojime. Nors šįmet pasirodėm, kad ir męs suprantame skriaudas ir reikalaujam pagerinimo buvio.

Socialistas.

vaičiai, kurie mus baudžia, o įvyks darbininkų valdžia-soci-jalizmas.

Lakunas.

AŠ LAUKIU JOS!...

Aš laukiu jos ateinant... kas penktadienis... Ir atėjus jai, priimu ją kaip geriausią draugę-seserį... Aš laukiu jos nekantriai, laukiu, kad gaučiau su jaja dvasiškai pasi-kalbėti. Aš laukiu jos, nes ji atvėrė mano akis ir parodė vi-sas šio pasaulio nedorybes. Ji parodė man tuos milijonus tam-siųjų vergų, kurie kankinami ir žudomi per tiek šimtmečių, galiaus pradėjo krutėti...

Ji rodo man, kaip siunta despotai, žudikai, pamatę ju-dant nuolankiuosius vergus. Ji rodo man kaip plusta upeliai kraujo ir ašarų anų teisybės jieškančių vergų...

Ji rodo man, kaip anie farizejai, prisidengę Kristaus mo-kslu, tarnauja Mamonui; ji rodo man, kaip jie parsidavę už tą geltonąjį dievaitį Auksą, keikia ir niekina tuos vergus, ku-rių krauju ir ašaroms papludę visas žemės kamuolys, ir kaip jie garbina ir glosto žudikus, kurie, kaip išalkę vilkai, drasko nelaimingąją auką... Ji rodo man, kaip baisiai ištvirko anie despotai su savo tarnais — farizėjais ir peržengė visas žmogiš-

Niagara Falls, N.Y. Lietuvių čia nedaug ir visi paskendę tamsybėj; laikraščių jokių neskaityti. Yra lenkų bažnyčia, prie kurios [ir lietuviai priklauso. Lietuviai turi šv. Jurgio draugystę, bet mažai prie jos priklauso. Pareitą metą buvo čia prkalbos ir susitvėrė 82 kuopa LSS., bet dabar per blokus laikus labai silpnai stovi. Darbai pas mus nuo kalėdų sumažėjo; pribuvusiam sunku darbas gaut.

K. Kudlauskas.

IŠ LIETUVOS. Kaunas. «Antrasis skyrius». Antrojo skyriaus policija gal pasigirti savo darbštumu. Jos darbtumas apsieiškia smarkioj kumsčioj, nagaikoj, arba ir kojos spyrimė. Pails ranka, padirbs ir koja — vis—vien suimtas pajus ir gal nusiramys. Tos taktikos prisilaikius policija tvarkina, įkvepia žmonėms ramumą. Teip beramindami Kauno gyventojus, policija lapkričio mėnesij sumušė suimtuosius Kl. ir Sk. Mat liems jie pė policmeisteris išduot, kur paslėpta spautuvė, nes, pagal policiją, jie užsiėmė spaudinimu atsišaukimų. Tuo tarpu suimtiems besėdant kalėjime pasirodo naujas atsišaukimas. Reikia jieškoti naujų kaltininkų, reikia naujus mušti.

Apie mušimą pradėjo platintis po Kauną įvairios paskalos. Norėdamas suvadžioti Kauno gyventojus, policmeisteris vietiniam rusų laikrašty «Sievero—Zapadnij Golas» patalpino apgarsinimą, kad policija daugiau suimtų nedaužytų. Mat skaitytojai perskaitys ir patikės policijos žodžiams.

Kad tai buvo padaryta tik apgavimo tikslui, nurodo tolimesni atsitikimai. Už kai—kurio laiko po apgarsinimui liko suimti du darbininkai kepėjai B.J. ir E. Juos kaltino, kad

kaš ir moraliskas teises.

Ji rodo man naujai atgimusią Sodomą ir Gomorą XX-o šimtmečio civilizuoatame pasaulyje. Vienu žodžiu ji parodo man viduramžinius baises kanibalus dabartiniuose žmonėse, kurie vadina save civilizuoatiais...

Ant galo ji rodo man jau tekančią raudoną Saulę, kuri, pakilus turės išdžioviti tuos slėnius ir kalnus aplietu žmonių krauju ir ašaroms... Jos vardas giliai stovi mano širdyje su neužmirštinomis raidėmis «Kova»... Tas vardas neišdils iš mano atminties tol, kol neperstosi kvėpavęs paraku ir kraujais dvokiančiu oru... Ir aš vis lauksiu jos!

S. Strazdas.

Draugo J. Klembauoko atminimui.

Tu dingai, karžygi liuosybės,
Nuo kulkos budelio nuožmaus.
Kovodams vien troškai teisybės
Ir ėjai prie tikslo gražaus.

Ir teip be pasilsio kovodams,
Tu būdinai brolius vargšus

jie norėję užmušti ar policmeisterį, ar ochrankos viršininką (gerai neatsimenu). Juos atvedė į kanceliariją ochrankos viršininko Doncovo. Čia suimtyjų jau laukė policmeisteris, Doncovas ir gauja policijos. Policmeisteris suimtojo E. paklausė, ar jisai pažįstas Doncovą. Tas paklausė, kas per viens tas Doncovas. Doncovas tuomet prišokęs rėzė E. per veidą. Nuo to prasidėjo mušimas. Mušė ir policmeisteris ir Doncovas. Kada jie bemušdami pailso, tai pavedė užbaigti mušimą policijai. Viens gi iš vyresniųjų caro tarnų kardu perkirto E. ranką.

Abelnai imant, kuomet sumušti griuva ant grindų, policija juos perstoja mušti, bet pradeda spardyti, kol neatsikels. Tokiu budu caro tarnai platina ramumą tarp žmonių ir nor išrauti «revoliuciją». Tarp mušėjų viens teip atsižymėjo, kad gavo nuo savo draugų vardą «daktarą».

Tik žiurėkit, tvarkadariai, kad beramindami žmones, jų vėl nesujudintumėt, — tuomet gal išėiti negerai!

Z. A.

Iš Pilviškių padangės. (Suvalkų gub.) Policija duksta. Kovo 27 d. atsitrenkė keturi žemsargiai su šaltyšium Kuraucku pas Juozą Zavecką Gerulių kaimo (Griškab. vals.) ir padarė smarkią kratą. Jieškojo ginklų ir kokios ten «dvokiančios» literatūros. Atkriokė da saulei netekėjus. Rado Juozą su veik visa šeimyna bemiegančius; įsiveržė į stubą ir puolėsi prie Zavecko, kad atidotu ginklus. Bet šis, nors ir iš miegų, nenusigando ir pasakė, kad ginklų neturys. Tada dvokijai šunias puolėsi visur landyti, uostyti, bet nieko nesurado; sustatė kokį ten protokolą ir išsivilko atgal, nosis nukabinę.

Užskundė Juozą Magdė Ješkauckienė, nes kada Juozas

Ir šaukei, niekad neperstodams,
Kovon prispaustuosius visus.

Tu rodei jiems kelią teisybės
Ir spindulius laimės šviesios.
Ir trokšdams vien laisvės, lygybės,
Netekai gyvybės savos!

Kritai, tu, o, drauge brangus!
Nuo kulkos žudiko biauiaus
Palikai tu liūdnus draugus
Ant svieto šio nuožmo, žiaurus.

Bet nors ir žudikas nuožmus
Tau širdį pervėrė kulka,
Vienok tavo darbas nežus
N' užmuš jo ginkluota ranka!

Ta laisvės idėja plėtotis
Neperstos, neliaus niekadosi!
Tave gi atmįsime męs visados...

Supynę iš eilių vainikus
Dabįsme, puoším tave...
Ilsėkis, o, drauge brangus!
Tebūnie tau žemė lengva!..

S. Strazdas.

įspėjo prieš policiją savo šnipą, tie visai nesigynė, tik klausė, ar tu nušovei jos šunį? Mat, kas-žin kas peršovė Ješkaucko šunį, ant jo paties kiemo, tai-gi Juozą ir apskundė, bet šiam blogo nieko, tik palėpes policija išvalė. Bet skundikui nevertėtų dovanoti.

Pavišakių Juozas.

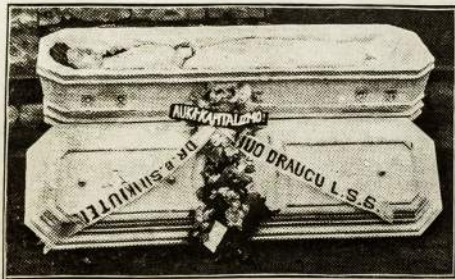
Kapitalizmo auka.

Chicago, Ill. Gegužės 2 d. 10 val. vakare traukinys suvažinėjo 37 kpnarę, dr-gę B. Šimkiutę. Paėjo ji iš Jonišio miestelio (Šiaulių p. Kau-no gub.), amžiaus turėjo 24 m. An-tri metai kaip ji atkeliavo į tą lais-vą ir laimingą Ameriką laimės jieš-koti; bet joje rado netikėtą mirtį... Tebunie prakeiktas šiaudieninis ka-

pitalistų pasaulio surėdymas! Kiek jis jautrių širdžių apkraun ledais... Kiek be laiko į kapus sugruda... Štai ir iš mūsų tarpo išrovė dar vieną draugę, ką tik įstojusią į mūsų eiles, ką tik pradėjusią tyrinėti šio pasaulio nedorybes — atskyrė nuo mūsų, užmigdė ant visados... O kapitalistų nieks už tai nekaltina ir nepavadina žmogžudžiais, kaip tai jie daro su darbininkais, kurie jiems visa-ką padarę, turi da ant galo likti jų ištvirkimo aukomis...

Turiu priminti apie Chicagos geležinkelius, kaip jie yra surėdyti mūsų magnatų ir jų valdžios. Geležinkeliai tai antros skerdyklos Chicagoje (tik žmonių, o ne gyvulių). Nėra tos dienos, kad ant Chicagos gelžkelių nežūtų po kelias ne laimingas aukas. Vienu žodžiu tikras karės laukas. Traukiniai ein skersai-išilgai miestą be jokių signalų ir be jokios sargybos pereinamose vietose. Ištikro butų galima parašyti antrą «Raistą» apie Chicagos gelžkelių ir pastatyti juos vienoje vietoje su skerdyklomis...

Draugės B. Šimkiutės palaidojime dalyvavo 37 kuopos L.S.S. draugai, kuriosios grąbą papuošė gražiu vainiku su paraisais (kaip tą parodo paveik-

slėlis)

«Auka Kapitalizmo».

«Drg. B.Šimkiutei. Nuo draugų L.S.S.»

Tebunie jei lengva šioji svetima žemelė.

O žmogžudiškai kapitalistų valdžiai tebunie prakeiksmas!

S. Str. z. l. s.

PASITEIRAVIMO BIURAS

Rusų Darbininkų Sąjungos Amerikoje.

«Pasiteiravimo Biuras», apie kurį minėjom «Kovoje» (pereitam N), jog kai-kurių žiurimą į jį, kaip į neužsitikėtiną, — pataipino pirmiaus laikraštyje «Russkij Golos», o paskiau išleido lapeliais visą eilę užklausimų, ant kurių prašoma visų Rusijos išeivių kiek galint nuosaikiai atsakyti. Čia paduodu galas nuo galo išvertęs tą lapelį.

Užpildytus lapus prašome siųsti šiuo adresu: «Russkij Golos», 56 3rd ave. New York City, Biurui.

Pastaba: a) Atsakymus galima rašyti žydų, lenkų ir anglų kalba, bet prašoma kaip galint atsakinėti rusiškai, kad būtų išvengiamos painios išdirbant medegą; b) Ypatos, nenorinčios paduoti savo vardų ir adresų gali perbraukti NN 1 ir 2; c) Prašoma atsakyti ant tų klausimų, ant kurių galite arba norite; nesuprantamus arba bereikalingus, kaip Jums rodosi, klausimus galite palikti be atsakymo; d) Jeigu ant kurio nors klausimo Jūs norite parašyti daugiau, negu yra vietos blankoje, tai rašykite ant atskiro popieros lapo ir tiktai padėkite numerį to klausimo, kuriam priklauso atsakymas; e) Atsakymus rašykite tiktai paskirtoj blankos vietoj, kiek galint trumpiau, bet pilnai.

1. Vardas ir pravardė.....

2. Gyvenimo vieta dabartiniam laike (pilnas adresas)...

3. Lytis.....

4. Amžius (kiek metų).....

5. Šeimyniškas padėjimas (vedęs ar nevedęs)

Jei vedęs, tai kiek ypatų šeimynoje.

Kiek Rusijoje....

Kiek čionai....

6. Tautybė (rusas, lietuvis, lenkas ir tt.)

7. Kiek metų ar mėnesių, kaip iš Rusijos?

8. Kiek metų ar mėn., kaip Amerikoje?

9. Amatas arba užsiėmimas.

10. Mokytas, ar ne.

Prigimtoje kalboje.....

Angliškai....

11. Iš kurios gubernijos Jūs atvažiuavę? Ar miesto gyventojas, ar sodžiaus; jei iš sodžiaus, tai ar turite Jūs žemės?

12. Kas privertė Jūs atvažiuoti į Ameriką [medegiškas vargas, ar politika, ar kitos priežastys?]

13. Ar ilgai Jums reikėjo jieškoti darbo, atvažiuavus į Ameriką?

14. Kur išsimokintot meisterystės arba amato (jei Jūs esat amatninkas): ar Rusijoje, ar čionai?

15. Kaip didelis Jūsų savaitinis uždarbis?

16. Kiek laiko per metus tenka Jums vaikščioti be darbo?

17. Ar Jūs priklausote prie unijos ir prie kokio?

18. Praneškite, kiek galint, pilnai, ką žinote apie Jūsų uniją?

19. Ar pagelbsti Jūsų unija streikų ir bedarbės laikų?

20. Ką Jūs manot apie Jūsų uniją ir apie Amerikos unijas abelnai?

21. Kokiam pabrūke ir dirbtuvėj arba kurioj nors kitoj vietoj dirbate arba dirbote paskutiniu laiku?

22. Kiek valandų dirbate per dieną; jei yra naktinis darbas, tai kiek valandų dirbate naktį?

23. Kokios darbo sąlygos toje vietoje, kur Jūs dirbate (išskyrus užmokestį)?

24. Ar Jūs esate sąnariu kokios nors organizacijos (išskyrus uniją) arba draugijos; jei esate, tai kokios organizacijos?

25. Ar reikalinga Rusijos ateiviams organizacija; jeigu reikalinga, tai kokia, pagal Jūsų nuomonę?

26. Ar pripažįstat reikalingu Pasiteiravimo Biurą («pravočnoje biuro») darbininkams iš Rusijos?

27. Ar Jūs žinote ką nors apie Amerikos darbininkų padėjimą ir kaip jį žiurite?

28. Visokios kitos žinios (čia galite rašyt viską, ką Jūs atrandate galimu apie rusų darbininkų gyvenimą Ameriko).

Kaip matyt, kai-kurie klausimai nėra būtina reikalingi, ir tas galėjo, kaip pereitam numeryje minėta, pabudint kai-kuriems neužsitikėjimą, tečiaus mės neturime teip stačiai spręsti, nepasiteiravus giliau apie tą «pasiteiravimo biurą». «Kovos» redakcija tokį organizavimo budą mato pritinkančiu tik vienai Amerikai, bet anaipitol nepritinkančiu darbininkų klesai: tai vis tas pats, kaip ir visos pašelpinės ar bizninės draugijos, kurios sumenkina tik klesinį, politiškąj darbininkų susipratimą.

Rusų darbininkų sąjunga organizuojama tam, kad pagerinti jų [ateivių] ekonomiškąj padėjimą ir pakelti jų protišką ir kulturišką išsilavinimą» [žr. įstatymus «K.» N 21] «Vienybė Liet.» sako, kad to tikslo viršų padėtoj blankoj visai nematyt, o mums rodosi, kad toks tikslas ant tokių pamatų remiamas, nors ir butų, tai tik butų svajonė (utopija): tokius biurus gali [ir turi] organizuoti ir užlaikyti tik tai visa valstybė, o ne atskiros darbininkų (da gi «tautiškos») organizacijos; pastarosios tik turi tuosius prižiūrēt. T. d. tik bus nauda darbininkams iš tokių «pasiteiravimų» ar samdomųjų biurų, kas jau kitose Europos šalise seniai gyvuoja.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ Chicago, Ill. B. K. Radzevičius atsiuntė į «Kovos» fondą 50c., kuriuos kokiose laizybose pralošęs arba «prabečinėš» J. Spudas.

¶ Mt. Carmel, Pa. Juozas Akelaitis prisiuntė į «Kovos» fondą \$ 3, likusius nuo pakrikusios 10 kuopos. [Kuopa pakrikusi dėl «nesusikimų draugų nuomonių»].

¶ Pittston, Pa. Per prakalbas, geg 24 d. įsirašė į I. S. keli draugai, ir tapo surinkta aukų į VII rajoną 3.26. Tą pačią dieną, vakare, buvo prakalbos Exeter Borough, kur surinkta aukų į rajono išdą 50c. Teipgi per prakalbas surinkta (į rajono išdą): Plymouth 5.06 ir Rhone, Pa. 2.72. Nuo konferencijos prak. likę 2.63; išviso VII rajono išde yra \$ 14.17.

DARBININKO KRONIKA.

Paryžiuje pabaigoj gegužės buvo tarptautiškas susivažiavimas, kurio tikslas: išrast būdus kovos su pornografija arba nepadoria literatūra, t. y. prieš platinimąsi paveikslų ir raštų su nepadoriu turiniu. Kongrese buvo nuo 9 Europos valstybių atstovai. Amerikos Jungtinės Valstybės nebuvo užprašytos, dėlto, kad čia esą aštresni įstatymai prieš pornografiją (nors tas nieko negelbsti prieš tokį kaip ir visokį biznį!). Kongresas nusprendė sutvert tam tikslui tarptautišką biurą ir vartytis prie to, kad visų valstybių valdžios susijungtų dėlei kovos su pornografija.

Keturių Odesos gubernijos kaimų katalikai-kolonistai, kaip praneša «Viln. Žin.», prisidėjo prie Odesos «rusų žmonių sąjungos» skyriaus. Tai pirmutinis atsitikimas susiviniavimo katalikų su «sojuznikais» — juodašimčiais.

Pradėjo į Siberiją emigruoti Rusijos kaimiečiai, laisvės ir laimės jieškodami. Valdžia juos grūdžia atgal. Nuo Samaros ligi Čeliabinsko neseniai sulaikyta 30 traukinių su išeiviais.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Viln. Žinios» (N 80), dėlei «Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos» susitvėrimo, rašo:

Jeigu tyčia pabrėžiama, kad prie Draugijos tegali prigulėti tik katalikės, tai galima spręsti, kad be grynai moterų reikalų ši Draugija turėsianti užsiimti ir reikalais katalikų tikėjimo, turėsianti ar tai jį platinti, ar ginti jį nuo užpuolimų, ir pagaliaus užstoti už neva užgaunamus svietiškių kunigus. Toksai darbas, paprastai vadinamas davatkų darbu, yra labai platus ir moteris katalikės, besidaruodamos ant šios dirvos, gali užmiršti visai ir apie savo, kaip moterų, reikalus. — ...Negalima dar nepaminti, kad ir kitos moteris, kurios steigia Moterų Sąjungą, teip pat yra katalikės, todėl reikia laukti, kad į katalikių Moterų Draugiją bus priimamos vien tik moteris, kurios turės kokį bent paliudijimą, kad yra geros katalikės. Kasgi tokius paliudijimus galės joms išdavinėti, jeigu ne kunigai, o tai jau ir gi gali apsunkinti Draugijos gyvenimą.

(Kunigų laikraščiai jau seniau aiškino, kad labai gerai, jog moters katalikės atsiskiria nuo «Lietuvos mot. sąjungos», nėra jei ne anksčiau, tai vėliau tas atsiskyrimas turis įvykti).

* * *

«Liet.» N 20 Sutkus, straipsnyje «Kas mums darosi», parodo «Aušros» draugijos silpnumą. «A.» draugijos kuopa Chicagoj susidedanti iš 30 narių, o į susirinkimus lankosi tik 4-5 ypatos... Na, o juk visas sprendimas ir visa administracijos galė yra Chicagoj. Matyt jau «A.» draugijai prisieis atgiedot «amžiną atilsį, ypač, kaip chicagiečiai pradėjo tvirti atskirus kiekvienos mokslo šakos fondus...

Kaip susipratę darbininkai platina savo laikraščius.

Viennos miesto (Austrijos sostapilės) darbininkai, priklausą prie sąjungų, sumislijo šitokiu būdu platinti savo laikraštį «Arbeiter Zeitung» (Darbininkų laikraštis):

Vieną nedėdienį sąjungų nariai, susirinkę, pasiskirstė tarp savęs miesto apskričius, tai yra — nusprendė, kuriam apskrityje kas vaikščios po stubas ir rinks prenumeratą «Darbininkų laikraščiui». Tokia vienos dienos agitacija padarė labai geras pasekmes, nes gauta šešis tūkstančiai naujų prenumeratorių. Apskrityje Favoriten 663 sąjungiečiai gavo 1.360 prenumeratorių, apskrityje Ottakring 500 sąjungiečių gavo 1.130 prenumeratorių.

Kada gi mūsų sąjungiečiai prieis prie tokio susipratimo, šviesaus drąsumo?... Ar yr bent viltis?...

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Gerbiamą Redakciją!

Malonėkit atitaisyt padarytą klaidą atsišaukime, kuris išsiuntinėtas į kuopas dėlei paaiškinimo užduotės sekretoriaus LSS.

Protokole skamba, kad LSS. perstatomi kandidatai į viršininkus būtų ukėšais. Bet atsišaukime to nėra. Todėl mel-džiame sekančiam numeryj «Kovos» atydai visų kuopų tą pa-minėt.

Referendumo sutvarkymo komisijos nariai

A. Purvis, J. Grinius.

Brooklyn, N.Y. 30 geg. 08.

LSS. išleistos naujos knygos.

«Kunigai, Bedieviai ir Socijaldemokratai». Parašė S.V. 30 puslapių, kaina 10c.

Knygelėj puikiai išrodyta kokią vietą užima dvasiškija draugijos gyvenime ir kaip prie jos turi atsinešti ir kokios laikyties taktikos susipratęs darbininkas socialistas. Kalba aiški ir kiekvienam suprantama.

«Moters ir Politik» Parašė garsi Vokietijos socialistė Lili Braun, į lietuvių kalbą išvertė R. Augys. 50 puslapių Kaina 15c.

Knygelėj kaip ant delno moksliskai plačiai išgvidentas vienas svarbiausių šios dienos draugijos klausimų — moterų klausimas. Joje aiškiai išdėstyti moterų reikalai ir užduotis, nurodyta jų vieta, kurią jos turi užimti žmonijos gyvenime.

Tos dvi knygelės yra vienos įžymiausių lietuviškoj kalboj, todėl kiekviena darbininkė ir darbininkas, kurie nori įgyti žmonišką gyvenimą, geriau pažinti savo reikalus ir žengti prie išsiliosavimo iš po kapitalo jungo, tegu perskaito šias knygeles patys ir tegu platina jas tarpe savo draugų ir draugių.

Knygelės gaunamos «Kovos» redakcijoj, 1815 Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Pinigus iki 1 dol. galima siųsti krasos stempoms.

Didelės dovanos «Kovos» skaitytojams.

«Kovos» skaitytojai, kurie pirmiausia gaus dešimt naujų skaitytojų, pilnai užsimokėjusių už ištikus metus, gaus dovanų aukso otą laikrodėlį, paaukautą draugo F. Bagočiaus.

Antras, kuris surinks dešimt naujų skaitytojų gaus puikią vyriškų drapanų eilę (siutą), paaukautą dr-go A. Daniuno, \$ 10 vertės.

Visi kiti, kurie paskiaus surinks po dešimt skaitytojų arba ir po mažiaus, gaus už kiekvieną skaitytoją 50c. vertės knygų, kurias galės sau pasiskirti iš «Kovoj» pagarsintų knygų.

Už kiekvieną pusmetinį skaitytoją gaus knygų už 25c.

Be šitų dovanų, kiekvienas naujai užsirašęs «Kovą» vieniems metams gaus dovanų dvi labai puikias knygeles 55c vertės: «Svajus» ir «Gyvybė», paaukautas drg. J. Viskoškos, arba, kurie norės, galės pasiskirti sau už 50c. iš knygelių pagarsintų «Kovoje».

Šitos dovanos tęsis nuo «Kovos» N 24 iki pabaigai liepos (July) mėnesio.

Kurie norės gauti tas puikias dovanas, tegul nepraleidia dovanai laiko. Dabar yra gera proga.

«Kovos» Administracija.

KRASOS DEŽUTE.

13-os lpt. komitetui. Jūsų straipsnis «Išvengimui nesusipratimo» pasiūsta Lit. K-tui.

J. Kunui. Kaip norėjote, taip ir padarėm: «Skursna ir jo sūnus» pasiūsta «V.L.».

«Koval» atsiųsti rankraščiai.

F. J. Bagočiaus — «Literatūros rateliai»; A. Antonovo — «Moterų Sąjungos reikale»; J. Stuoobrio — «Mokslaeivio svajonė»; P. Puskunigio — «Ar tai didžiausia nuodėmė!»; Malūnėlio — «Laikai praeities» (eil.); Adolfo Vasnelio — «Šios djenos darbininkas» (eil.); K. Raudonio — «Garsas» (eil.).

KLAIDU ATITAIŠYMAS.

«K.» N 23 koresp. iš Springfield Ill., pasakyta, kad laiko viešus susirinkimus po nr. 225 N. 5-th Str. Korespondentas praneša, kad turi būt: 226 — 5-th Str.

Nuo administracijos.

«Kovos» agentai, kurie turite neišpardavę «Kovo» NN 6 ir 12 šių metų, malonėkite tuos sugrąžinti redakcijai.

APYSKAITOS.

L.S.S. finansu apyskaitos.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ.

[*plaukimai:*

<i>Mėnesinių:</i> 1 kuopa 7.60, 4.40; 4 — 5.00; 5 — 4.00; 7 — 4.40;	
22 — 5.00; 23 — 2.80; 25 — 1.40; 36 — 1.60; 48 — 2.00;	
55 — 2.20; 64 — 1.00; 68 — 2.00; 74 — 3.40; 80 — 2.10;	
86 — 2.85; 87 — 1.20; 91 — 2.60. <i>Pavieniai:</i> C. Matulis	
2.40; K. Rutkus 3.00.	Viso 60.95
<i>Prenumeratos:</i> J. Makuokas 3.00; A. Kvederauckas, J. Žemaitis,	
B. Šlekaitis, J. Klimavyčius — po 2.00; P. Poškaitis,	
A. Jakševyčius, F. Lapinskas, M. Plukas — po 1.00.	Viso 15.00
<i>Apgarsinimų:</i>	35.00
<i>Pav. «K.» NN:</i> nuo Suvalkiečių 7.27; A. Jakševyčius 20c.; J.	
Kaminskas 70c.	Viso 8.17
<i>Pašalinių:</i> nuo I-mos k. už laikymą susirinkimų 6.00; nuo	
spaustuvės darbų 37.25.	Viso 43.25
<i>Už raštus:</i>	5.81
	Viso 168.18
	Buvo 4.50
	172.68

[*Išleidimai:*

<i>Red. reikalai:</i> kvitų knygutė 10c.; už laikraščius 22c.; pašu-	
kai 40c.	Viso .72
<i>Tehn. «K.» dalis:</i> krasos ženklelių 7.40; ekspresas 4.00; išsiun-	
nėjimas 5.45; važinėjimai 72c.; benzinas 20c.; gesas 1.90;	
popiera 35.75; spauda 19.04; renda už birželio mėnesį 25.00;	
statymas 24.00; alga administratoriui už antrąją pusę	
balandžio 25.00 ir už pirmąją pusę gegužio 20.00.	Viso 168.46

<i>Išleid. L.S.S. sekretoriaus:</i> išsiuntinėjimas raštų	2.50
	Viso 171.68
	Iėjo 172.68
	Išėjo 171.68
	Lieka 1.00

„Kovos“ Fondas:

Mt. Carmel, Pa. kuopa 3.04; B. Radzevičius 50c.	Viso 3.54
V. Rajono 6 konferencijoj: J. Merkuševičius, V. Žemaitis, J. Ja-	
siulevičius — po 1.00; M. Vakra 55c.; A. Jablonskis, J.	
Buragas, J. Sabaliauskas, J. Overaitis, J. Staniuskis, V.	
Balčiūnas, J. Savukinas, V. Visockis, A. Antonov, J. Vak-	
rina, P. Švedas, J. Mickunas, J. R. d-mnas — po 50c.; V.	
Paulauskas 60c.; J. Petrauskas 45c.; Šteinis, J. Alinskas,	
M., J. Kutčinskis — po 30c.; J. Ramanauskas, A. Aponi-	
kas, J. Papikas, J. Liušis, J. Radzevičius, A. Gavulis, A.	
Galinskas, J. Rakauckas, P. Žemaitis, J. Savitskas, K. Bro-	
kevicius, J. Staniuskis, J. Stanelis, E. Depskiutė, V. Lietuv-	
ninkaitė, M. Stebulaitis, P. Jusaitis, J. Skistimas, J. Bila, J.	
Brazaitis, Kovaliuokas, A. Kaminskas, M. Bliuvis, A. Bilo-	
kis, M. Gurevičius, J. Bekampis, L. F. — po 25c.; K. Bubs-	
nys 35c.; V. Ravinskas 20c.; P. Prickus, K. Kušvietis — po	
15c.; M. Kapočius, M. Stanaičiūtė — po 10c.	Viso 20.20
Brooklyn, N.Y.: J. Grinius, A. Unguraitis, K. Karalevičius —	
po 1.00; J. Šukys, A. Petraška, J. Semenys, P. Norkus — po	
50c.; K. Česna 51c.; Smulkių 10c.	Viso 5.61
	Viso 29.35
	Buvo .68
	Viso 30.03

<i>Išleidimai.</i> Rakandai: spyna 1.50; blekučių 66c.; pečėtys 3.50;	
Atspauzdinimas Susivaž. protokolo 1.00.	Viso 6.66.
Tą atėmus lieka 23.37	

Literatūros Fondas.

«Žirgvaikio» dr-tė 2.45. J. Katilius 2.00.	Viso 4.45
	Buvo 14.67
	Viso 19.12
<i>Išleid.:</i> Statymas pašalinių darbų	8.50
Tą atėmus lieka 10.62	

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

APGARSINIMAL.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Hazleton, Pa. prakalbose	2.50
Buvo	7.34
Viso	9.84

Aukos Kankintiniams.

Hazleton, Pa. prakalbose	2.75
Buvo 2.50	Viso 5.25

Sušelp. Buržinskio ir Liaugmino šeimynų.

Baltimore, Md. susirinkime	11.00
Buvo 4.66	Viso 15.66

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas

J. O. Szirvydas.

Kuopoms II-ro [Phil.] Rajono.

Šinomi pranešame, kad prieš IV Susivažavimą pradėtoji II rajono konferencija, dėl stokos laiko ir neaiškumo nekurių dalykų iškilusių 1-joje kuopoje,

negalima buvo užbaigti. Taigi dabar draugai 13-tos k. Philad-Frankorde sušaukia savo vardu ant 21 birželio (nedėlioje). Konferencija prasidės 9 val. ryto ir truks iki pietų. Po pietų atsisub prakalbos, parengtos 1-os kuopos. Delegatai malonės pribut „Kovos“ redakcijon, iš ten bus nuvesti į vietą. Visas kuopas šio rajono užprašome prisitįst delegatus, nes daug reikalų Sąjungoje yra svastymui. Gali net kiti rajonai prisitįst savo atstovus, kuriems bus duotas balsas.

II rajono sekr. A. Bernotas.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau darbo tik ką pribuvęs iš Lietuvos; kalbu lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir biskį angliškai. Meldžiu gražiai visus „Kovos“ skaitytojus, prirodyti, maž kur kokiam mieste galima butu gauti darbą, nors užsidirbti duoną. Meldžiu visų draugų duoti man žinią, už ką busiu labai dėkingas.

Adrisas:

William Rutkauckas,
166 Spring st. Falls River, Mass.

Pajieškome Konradą D'eisteteną, gyvenusį keletą mėnesių atgal Pittsburg, Pa. Bartlingo

saliune. Kas apie jį žino malonės pranešti šiuo adresu:

Antanas ir Celina Gavenskiai,
Pilviškiai, Suvalkų gub.
Russia-Lithuania. [25]

Reikalauju apšvedimui merginos. Turi būt tiek apšvietusi, mokėti gražiai skaičiuoti lietuviškus laikraščius ir knygas. Meldžiu tuojau atsišaukti šiuo adresu:

S.R. Budrius,

453 So. Canal Str. Chicago, Ill. [25]

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 441 Herrlot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
A. Kallinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
T. Kubileky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass.
J. Keršis, Box 323	Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
P. Kačiulis, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.

A. Dumbria, Box 512
P.M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.

S. STANKEVYCIUS, 60 Welle st. Ch. MAJUSKAS, Box 413.
B. Kondratavicius, Box 659
J. Vaitkevycius, 40 Walnut st.
J. Jasulevycius, Bx 6
P. Meškiniš, 775 N. Montello st.
P. Norkus, 255 River st.
A. Kašuba, 129 Joseph ave.
J. Lukoševycius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.
M.A. IGNOTAS, 1029 So. 2-nd st.
E. FROMES, 73 Grand str.
F. NARVYDAS, 514 W. 9-th str
J. STASKUNAS, 1515 Sheffield st.
A. STANKELIS, 71 West st.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.
A. D ir Z u l a i t i s, 155 Metropolitan av.
M. Fanstiel, 4501 Hermitage av
K. J. Baranaukas, 452 Collinsville av

Melrose Park, Ill.
Chicago, Ill.
Hartford, Conn.
Westville, Ill.
Wilmerding, Pa.
New Haven, Conn.
Minersville, Pa.
Montello, Mass.
Paterson, N. J.
Rochester, N. Y.
Phila., Pa.
Philadelphia Pa.
Brooklyn, N. Y.
New York, N. Y.
Allegheny, Pa.
Newark, N. J.
Springfield, Ill.
Brooklyn, N. Y.
Chicago, Ill.
E. St. Louis, Ill.

«Bedarbių klausimas».

Toks vardas «Dilgėlių» Bendrijos išleisto paveikslo, perstatančio šiandieninę bedarbę ir kaip ji gali būt išrisama. Paveikslas, gana didelis (8 x 11 colių), ant gražios, glencevotos nesulūžtamos popieros, kaštuoja su prisiuntimu 15 centų. 10 ekzemplierių — 80c.; 20 ekz. ir daugiau — už pusę kainos (po 7½ cento). Užsisakant mažiau kaip už dolerį, pinigų galima siųsti pačios markėmis. Adrisuoti reikia šiaip: «DILGĖLĖS»,
1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Lietuvių Draugystė Amerikoje „Laisvė”

uždėta Pittsburg, Pa. 24 d. vas. 1907 m. Mokestis 50c. mėnesiui, pašalpa \$7.00 į savaitę. Visi draugai iš Amerikos yra kviečiami prisidėti pavieniais arba tvert «Laisvės» kuopas. Drauge kviečiame visas gyvuojančias draugystes prisidėti prie mūsų ir tuomi sutvert Sąjungą Lietuviškų Pašalpių Draugysčių. Norintieji matyt Konstituciją, atsiliepkit pridėdami 25c. krasos ženkleliais, pas dr-stės sekretorių F. J. Bagočius,
Box 1399 Pittsburg, Pa. (30)

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekuiuoja \$ 2.00.

Dovana «Kovos» Skaitytojams.

Dvi puikios knygelės:

- 1) «Svajus» Tragedija—Poema, 135 p.
- 2) «Gyvybė» (kantata) ir kitos poėmos, 41 pusl.

Abi knygetes parašė eilėmis J o n a s V i s k o š k a.

Kas užsirašys «Kovą» visiems metams ir prisiųs \$ 2.00, gaus dovanai abi knygetes «Svajus» ir «Gyvybė».

Kas užsirašys «Kovą» pusei metu ir prisiųs \$ 1.00, gaus vieną knygelę «Svajus». — Knygelės bus pasiųstos tuojau, kaip gausime pinigų.

Skubinkitės ir naudokitės gera proga.

„RAISTAS”

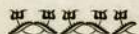
Garsingoji knyga, išėjo iš spaudos, lietuviškoje kalboje, kuri parašyta vieno iš geriausių Amerikos raštininkų, versta iš angliško originalo.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėj reikalaujama, kad jau išversta į 18 ką visokių kalbų. Mums tuom akyvesnė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo ir visą gyvenimą Amerikoje kaip zerkole — perstato.

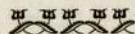
Perskaities Raista, geriaus pažįsi Amerikos gyvenimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų suktybių paslaptis; atrasi kaip padaro apgavikai didelius pinigų. Daug kytrumo yra toj knygoj. -

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariškai apgaulinėja darbininkus, kaip sužaga jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą, nustumia į paleistuvystę, ir kaip mėsos skerdynyčios primaišo visokių biaurybių nuodijant žmones.

RAISTAS didelė knyga dabar prekuiuoja tik **1 dol.** Pasiskubinkit, nes mažai teliko knygu. Siunčiant pinigų adrisuot.

J. NAUJOKAS

Madison Sq. Sta. box 189,

New York City.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c
NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c
Pinigus siųskite per Mony Order arba pačto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėjų ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnas ir agltuojančiu nariu L.S.S. Telpgi turi sakrovą visokių lietuviškų knygu. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Puikus laikrodėlis už \$3.75

Pirmaus sluntimo pinigų iškirpk šią apgarsinimą ir prisiųsk mums su savo adrisu, mes prisiųsime per ekspresą C.O.D. ant pažidėjimo laikrodėlij ir lengvėlij gvarantuotai paauksnotą.

M. C. FARBER,
Dept 104-225 Dearb-
[28] orn St., Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima suskalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo č. stytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrūtinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims regulatorius	1.00
Plaučių ir inkstų giduolė	75c
St. Gothardo aliejaus	
Motis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydnolių.

E.W.Gilas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

Lietuviai pasinaudokite proga.

Ant pardavimo

Bučerne ir groserne

Biznis puikiai išdirbtas. Vieta labai gera, apgyventa lietuviais. Norintieji plačiau apie tai žinot, malonės atsilankyti ant šio adriso: 3530 Wharton str.

PHILADELPHIA, PA.

(6)

„K o v a”

Išleina kas pėnnyčia. Prenumera | visas $\text{\$}$ 2.00 „KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
 metams $\text{\$}$ 2.00
 pusmečiui $\text{\$}$ 1.00
 Apgarsninių prekė: One year in all parts of the world, $\text{\$}$ 2.00;
 Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; Six months $\text{\$}$ 1.00.
 per metus 10.00 Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adresuokite:
„KOVA”, S. E. Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str. Philadelphia, Pa.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	K. Liutkus, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio " "	F. J. Bagočius, Bx 1399, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	Mias M. M. Rice, Gen. Del., New York, N.Y.
"	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
"	A. Purvis, 544 W. 49 st. New York City, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A. J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	A. Antonov, Bx 538, Minersville, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N.Y.
 S. Stankevyčius, 60 Wells st., Hartford, Conn.
 T. Andziulaitis, S. E. Cor. 12-th & Ritner st., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis J. S. Sukys, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
 Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371, Naugatuck, Conn.
 Archiv., J. O. Shirvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. S. Sukys, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
 Sekretorius, J. S. Pruselaitis, 17 James st., Waterbury, Conn.
 Išdininkas, J. O. Shirvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius - išdininkas:

P. Dubickas, 1518 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.

P. S. Susinešant reikaluose LSS. knopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas „Kovos” fondui ir Literatūros fondui ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavimų, paduokit skundą Išpildomajam Komiteiui.

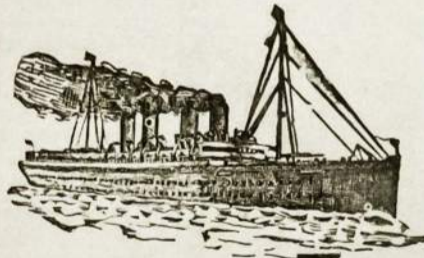
Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatūrais reikalais, kreiptis prie archivariaus J. O. Shirvydo.

Užsirašydami laikraštį „Kovą” sis damį prenumeratą už „Kovą” ir su visais kitais reikalais lytinėjais „Kovą”, rašykite tiesiog „Kovos” adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
 Lietuviška Banka
 Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmains pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

100 tukstanciu iš po spaudos

Naujos Lietuviškos daktariškos knygos jau išėjo „VADOVAS Į SVEIKATĄ”.

Ir vėl 100.000 išleista tos knygos, kurios vėliausias išdavimas, yra su daug pridėjimų, plačiau išaiškinta visokios ligos, kaip būti sveiku ir nuo ligų apsisergėti, pripildyta

Direktorius:

COLLINS New York Medical Instituto.

Apart moksliskų raštų kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinių, apie vyrų su moterims susituokimą, ką iki šiol dar nieks teip atvirai ir drąsiai neprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą”.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, kiekvienas, kuris tik atsins 10 c. markėms už prisimtiną, apturės per pačią VADOVĄ Į SVEIKATĄ dykai.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsi-gdyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingus žinias.

Jeį sergi, pirmiau negu kreipsies pas kokį daktarą, kad nesandą ligą neįkalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk VADOVĄ Į SVEIKATĄ.

Teipat **Collins N.Y. Medic. Inst.** daktarai, vyrų ir moterų visokias ligas gydo pasekmingai, nes pergalėjimu ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai aprašyk ligą (lietuviškai), kad liga bus išgydoma ir bus prisiusti vaistai, tai kokio skyrmas ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės, tik ne į Rusiją. Adresuok:

The COLLINS N.Y. Medical Institute
140 West 34-th st. New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 p.p.

Dr. R. Mielke, aprūpintojas gydinių Institute.

Visu atydai.

„KOVOS” spaustuvėj yra spauzdinama visoki stambesni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už visiems prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuo jaus kreipkitės į «K-s» spaustuvę ir busite užganėdinti.

TABAKO NAUDOTOJAMS

Kiekvienas, kuris apsilms parduoti mūsų tabaką savo pažjstamiems už $\text{\$}$ 6.00 verties, gaus šita dailų laikrodėlį dykai. Gvarantumas ant 20 metų, dabeltavi dailus lukstai, užsakamas ir nustatomas ausuke. Regulieriška laikrodžio prekė $\text{\$}$ 23.00.

Mūsų reikalaujame pardavėjų kiekviename mieste, kurie garsintų mūsų pipkes, cigaretes ir tabaką. Šitą tabaką vartoja Europos viešpatystėse k.t.: Austrijoj, Bosnijoje, Gercegovinoj, Turkijoje ir Rusijoje. Šitą tabaką visi pamylėjo už tai, kad nedegina liežuviu ir nedžiovina gerklės. Mūsų esame aplaikę daugelį padėkavonių už puikų tabaką ir dovanas nuo jų, kurie yra patyrę mūsų tavorą. Prašykite per laisvą pilno paaiškinimo, arba tiesiog pareikalaukite, o mūsų jums pasiųsime expresu be pinigų visokio gatunko, vertės $\text{\$}$ 6. Jeigu patiks, jūs turite savo laisvę paminėti, kad pardavinėsite tarpe savo draugų. Kartu su tabaka prisiųsime dovanai laikrodėlį. Reikalaudami tabako prisiųskite kartu 50c. stempoma, o likusius 5.50 apmokėsite expresu; arba, jeigu atsiųsite pilnai $\text{\$}$ 6 iš viršaus, mūsų pridėsime auks. lenčiugėlį vertės 2.50. Jeigu tavoras nepatiktų, pinigus mūsų sugrąžiname. Šita dovana tik ant trumpo laiko, todėl patariame neatidėlioti. Rašykite:

European Tobacco Co.

33 Leonard str. Dept. 76.

New York, N.Y. [7